Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 225 (1475) ♦ Субота, 30 листопада 1996 року ♦ Ціна договірна

Багато чого треба змінити в законодавстві

Нам було нелегко прийняти нову Конституцію України. Та ще важче навчити людей, суспільство і всіх суб'єктів влади жити за Конституцією

Так заявив Голова Верховної Ради України Олександр Мороз у виступі перед професорсько-викладацьким складом та слухачами Української академії внутрішніх справ — учасниками семінару «Конституційний процес України». Насамперед Голова Верховної Ради нагадав, наскільки складно, а періодами і надзвичайно важко йшов процес підготовки проекту Основного Закону, його обговорення, а потім і прийняття. І це не випадково, адже нашій державі потрібна була нова Конституція, яка б враховувала ті зміни, які відбулися в країні, в тому числі в її правовому полі.

(Закінчення на 2-й стор.).

1 грудня виповнюється 5 років, як ми з вами на Всеукраїнському референдумі сказали "ТАК!" незалежності України

І АЖ ТОДІ – НАДІЯ

Революції придумують ідеалісти, здійснюють фанатики, а результатами користуються негідники. Так колись висловився Карлейль.

Мабуть, він правий. Велику французьку придумували, або й не відаючи того, готували видатні французькі просвітителі, філософи й енциклопедисти, а здійснили фанатики на кшталт Дантона, Робесп'єра і Марата. Результатами скористалися крупні спекулянти й банкіри часів Директорії. І грабували Францію доти, доки не прийшов Наполеон і поклав цьому край, дав Франції закон — кодекс Наполеона — і порядок. Зокрема, селяни вже не сумнівалися в тому, що отримали землю законно і ніхто її не відбере. І крупні буржуа теж знали, що тепер обійти закон означає потрапити до в'язниці.

(Закінчення на 3-й стор.).

Рік фінішує на нових крилах

У грудні буде завершено складання дослідного зразка пасажирського літака АН-140. За словами міністра машинобудування, ВПК та конверсії Валерія Малева, планowано також завершити складання другого екземпляра військово-транспортного літака АН-70. Перший —розбився під час проведення випробувань у 1995 році.

Сьогодні літаки АН-24 (того самого класу, що і новий АН-140) займають 40 відсотків авіаринку. В середині 1998 року передбачено завершити сертифікацію та розпочати експлуатацію АН-140, який випускатимуть на Київському заводі «Авіан», повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Суми ті ж, граничні

Державні дотації у вугільну промисловість у розрахунку на тонну видобутого вугілля 1997 року збережуться і будуть зафіксовані на рівні поточного року, заявив на нараді з проблем вуглевидобувного комплексу країни Прем'єр-міністр України Павло Лазаренко. Аналізуючи результати роботи щодо стабілізації галузі, він підкреслив, що нині її фінансування з державної скарбниці становить близько 100 мільйонів гривень — набагато більше, ніж вкладається в інші галузі. У грудні шахтарі одержать ще 100-120 мільйонів гривень. Ці граничні для вітчизняного держбюджету суми виплат спрямовуються, насамперед, на погашення заборгованості по зарплаті.

Він також попередив про персональну відповідальність керівників, які до початку нового року не зуміють повернути хоча б половину цього боргу.

Прем'єр підтримав керівників Донецького регіону, які запропонували консервувати збиткові і неперспективні шахти в сухому режимі, що обійдеться набагато дешевше, ніж їх повне закриття. Усі ці шахти, а їх в області близько 30, обтяжені боргами за електрику, по зарплаті, **повідомляє Укрінформ.**

Глуши реактор!

Політикам — дивіденди, селянам — каганці, атомникам — терпіння?

Нотатки з виїзного засідання у Славутичі постійної парламентської Комісії з питань Чорнобильської катастрофи

(Матеріал читайте на 2-й стор.).

БЕЗПЕКА ОДНА НА ВСІХ

У понеділок, другого грудня, в Лісабоні розпочинається дводенний саміт Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ), у роботі якого візьме участь і делегація України, очолювана Президентом Леонідом Кучмою.

Два роки тому на Будапештському саміті країни — члени ОБСЄ розпочали обговорення моделі загальної і всеохоплюючої безпеки для Європи XXI століття. Вона мала передбачати невід'ємне право кожної держави вільно вибирати чи змінювати форми своєї безпеки, складовою якої може бути участь у тих чи інших договорах або структурах співробітництва.

(Закінчення на 10-й стор.).

Дошка пошани

Закон збереження пенсіонерів,

або Не вмер Данило, а галушкою вдавило

Новий закон — збереження пенсіонерів — вивів і оприлюднив на засіданні Кабінету міністрів (гігант думки) заступник міністра (скромних) фінансів Володимир Матвійчук.

Він звучить так:

ІЗ ЗМЕНШЕННЯМ ЧИСЛА ПЕНСІОНЕРІВ, ЯКИМ ПО КІЛЬКА МІСЯЦІВ НЕ ВИПЛАЧУЮТЬ ПЕНСІЮ, ЗРОСТАЄ ЧИСЛО ПРАЦЮЮЧИХ, КОТРІ ПО ПІВРОКУ НЕ ОТРИМУЮТЬ ЗАРПЛАТИ.

Правда, деякі спостерігачі відразу заявили, що цей закон зовсім і не новий, бо він перегукується зі старим як світ правилом: не вмер Данило, а галушкою вдавило...

(Дошка пошани закінчується на 4-й стор.).

Офіційно

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про промислово-фінансові групи в Україні»

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про промислово-фінансові групи в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., №23, ст.88) Верховна Рада України **постановляє:**

Внести до деяких законодавчих актів України такі зміни:

1. Статтю 3 Закону України «Про підприємства в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., №24, ст.272; 1993р., №13, ст.115, ст.116, №19, ст.204, №26, ст.279, ст.280; 1994 р., №38, ст.353; 1995 р., №14, ст.90) доповнити пунктом 7 такого змісту:

«7. Порядок створення, реорганізації та ліквідації промислово-фінансових груп, а також їх реєстрації регулюється спеціальним законодавством».

2. Абзац другий частини першої статті 10 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., №4, ст.28, №38, ст.286; 1996 р., №25, ст.101) після слів «на відшкодування витрат підприємства» доповнити словами «крім головного підприємства промислово-фінансової групи з випуску та реалізації кінцевої продукції промислово-фінансової групою».

3. У Декреті Кабінету Міністрів України від 21 січня 1993 року №7-93 «Про державне мито» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №13, ст.113; 1994 р., №28, ст.241; 1995р., №13, ст.85, №30, ст.229; 1996 р., №16, ст.71):

статтю 2 доповнити пунктом 13 такого змісту:

«13) за подання до Кабінету Міністрів України проекту створення промислово-фінансової групи»;

пункт 6 статті 3 доповнити підпунктом «ф» такого змісту:

«ф) за подання до Кабінету Міністрів України проекту створення промислово-фінансової групи — 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

частину першу статті 6 після слів «підтримання їх чинності» доповнити словами «та за подання до Кабінету Міністрів України проекту створення промислово-фінансової групи»;

у статті 8:

після пункту 4 доповнити статтю пунктом 5 такого змісту:

«5) неприйняття Кабінетом Міністрів України у встановлені строки рішення про створення (реєстрацію) промислово-фінансової групи або зняття проекту створення промислово-фінансової групи з розгляду уповноваженою особою ініціаторів створення цієї промислово-фінансової групи».

У зв'язку з цим пункт 5 вважати пунктом 6;

доповнити статтю частиною третьою такого змісту:

«Повернення державного мита за подання до Кабінету Міністрів України проекту створення промислово-фінансової групи проводиться у безспірному порядку згідно з виконавчим написом, вчиненим у державній нотаріальній конторі».

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 12 листопада 1996 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо орендних відносин

Верховна Рада України **постановляє:**

Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. Абзац перший статті 3 Декрету Кабінету Міністрів України від 15 грудня 1992 року №9-92 «Про податкове регулювання орендних відносин» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №7, ст.53; №30, ст.337) викласти в такій редакції:

«3. Установити, що приватизація державного майна, зданого в оренду, здійснюється в порядку, встановленому законодавством про приватизацію. У разі, коли договором оренди передбачено право орендаря на викуп орендованого майна, приватизація здійснюється за згодою орендаря».

2. Абзац другий статті 1 Декрету Кабінету Міністрів України від 20 травня 1993 року №57-93 «Про приватизацію цілісних майнових комплексів державних підприємств та їхніх структурних підрозділів, зданих в оренду» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №30, ст.337) викласти в такій редакції:

«Рішення про приватизацію цілісних майнових комплексів, зданих в оренду з правом викупу, приймаються державними органами приватизації, якщо на це є згода орендаря. В інших випадках рішення про приватизацію орендованого майна приймається органом приватизації без згоди орендаря».

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 13 листопада 1996 року.

Багато чого треба змінити в законодавстві

(Початок на 1-й стор.).

Олександр Мороз наголосив: не треба забувати й про те, що в ході підготовки Конституції було загублено багато чого корисного, що могло б добре прислужитися розбудові незалежної Української держави. Отож тепер, втілюючи в життя положення Конституції, ми повинні дуже багато чого змінити в законодавстві нашої суверенної держави. Адже приймати закони треба не заради самого прийняття, а відповідно до вимог самого життя. Тобто, приймати такі законодавчі акти, без яких не можна обійтися країні як у політичному, так і в економічному житті.

Одна з особливостей нинішньої Конституції, підкреслив Голова Верховної Ради, полягає в тому, що в ній закладена специфіка прямої дії. Цей факт сьогодні ще мало усвідомлюється у нашому суспільстві, але він буде все більше і більше проявлятися пізніше. Тому сьогодні надзвичайно важливо прийняти цілий масив законодавчих актів у відповідності з Конституцією.

У зв'язку з цим Олександр Мороз ще раз нагадав про те, як було важко, непросто прийняти нову Конституцію. Але, додав він, ще важче навчити людей, суспільство і всіх суб'єктів влади жити за Конституцією. Ця друга частина конституційного процесу, на мій погляд, сказав Голова Верховної Ради, важливіша за прийняття самої Конституції. Адже, якщо ми навчимося цього, то тоді будемо мати демократичну державу і правове суспільство. Тобто, матимемо верховенство права при верховенстві законів. Якщо ж ми цього не досягнемо, то будемо мати постійну перманентну боротьбу за владу. Нам потрібно уникнути такої перспективи, щоб громадяни почували себе вільними у вільній державі, підкреслив Олександр Мороз.

Олексій ТРОЦЕНКО.

Київ.

У комісіях Верховної Ради

Анатолій БЕНЬ, «Голос України»

ГЛУШИ РЕАКТОР...

СЬОГОДНІ в Україні має статися надзвичайна подія. Вона ляже бальзамом на рани міжнародної спільноти, буде малопомітною для більшості населення України і фактично переверне життя тисячам мешканців одного з наймолодших, найоригінальніших і наймужніших українських міст — Славутича. Сьогодні, згідно з міжнародними домовленостями і відповідним розпорядженням Президента України Леоніда Кучми, передбачено зупинити роботу першого енергоблока сумнозвісної Чорнобильської атомної електростанції.

Такий перший плід довготривалої і не завжди витонченої боротьби між прихильниками «мирного атома» і тими, кого цей атом розчарував, особливо після Чорнобильської катастрофи. Плід, котрий не кожен однаково прокоштне. Політики зароблять ще один бал. Полегшено зітхне наляканий нашим не завжди мирним атомом закордон і низка громадських організацій екологічного та до нього подібних напрямів. Ще більше спантеличиться пересічний громадянин, насамперед селянин, який ніяк не може второпати, чому закриваємо АЕС, коли у селах безжалісно вимикають електроенергію, змушуючи людей повертатись до гасової лампи чи й каганця. І, нарешті, як стало зрозуміло після поїздки до атомників, залишаться без відповіді злободенні запитання самих виробників електроенергії.

Перше: чому закривають саме чорнобильський енергоблок, коли реактори такого самого типу без особливих нарікань, у тому числі й міжнародної громадськості, продовжують працювати у нашого північно-східного сусіда під Санкт-Петербургом, Курськом? Тим паче, що ЧАЕС за післяаварійний період безпечно виробила 138,3 млрд. кВт/год електроенергії, або 92 відсотки від того, що вироблялося до аварії.

Друге: куди в разі закриття енергоблока подітися майже двом тисячам його працівників? А коли брати глибше — як далі бути місту Славутичу, котре живе за рахунок виробництва електроенергії і не має інших виробничих підприємств, окрім невеличкого хлібозаводу?

На перше запитання відповідь шукати пізно. Залишається просто дискутувати, чого ж за рішенням про закриття першого блока ЧАЕС більше: власне політики чи обгрунтованого побоювання повторення атомної катастрофи.

Припустімо, що наш енергетичний ринок вдасться трохи «окультурити», витіснити з нього посередників-спекулянтів й електроенергія сповна надійде справжнім годувальникам країни — селянам, металургам, а не лише тим, хто хоче ніжитися в «неонових розп'яттях». А кошти за електроенергію, як і належить, отримають її виробники.

Останнє означає, що немала копійка за вироблену продукцію перепаде й чорнобильським атомникам. Але чи отримають насправді і чи стане грошей, щоб, окрім виробництва, утримувати ще й місто Славутич?

Це місто, зведене у рекордні терміни всього за кілька десятків кілометрів від епіцентру найбільшої катастрофи людства, всупереч прогнозам скептиків, не захиріло, не вимерло. Як зазначив хтось із представників ЧАЕС, ті, хто злякався радіації і чуток про закриття станції, уже давно в Росії. Сильні духом залишилися. І не лише продовжують успішно обслуговувати ЧАЕС, а й тримають марку міста, в якому народжуваність — одна з найвищих у країні.

На жаль, окрім власне постчорнобильських проблем додалися й ті, що характерні для всіх міст України. Насамперед, зміліло єдине джерело поповнення сімейних бюджетів славутчан — на ЧАЕС двомісячна заборгованість з виплатою зарплати. Страшно уявити, але для цих чорнобильців, а надто їхніх дітей, які потребують особливого харчування, уже виникають проблеми із забезпеченням найелементарнішим — хлібом та молоком.

За словами енергійного і шановного у Славутичі мера міста Володимира Удовиченка, після закриття першого енергоблока ЧАЕС усі ці проблеми подвояться.

Звісно, що за всього цього місто має право розраховувати на кошти з держбюджету.

Холодним душем стало повідомлення голови Чорнобильської комісії Володимира Яценка, що коли погодитися із запропонованим урядом шестивідсотковим (замість нинішнього дванадцятивідсоткового) відрахуванням з фонду зарплати у Чорнобильський фонд, то цих коштів вистачить хіба що для уражених радіацією дітей, а для дорослих... Ще крижанішим душем для працівників ЧАЕС є те, що, окрім політичного меморандуму й розпорядження Президента України про закриття першого енергоблока, вони не отримали від уряду жодних конкретних документів щодо успішного подолання соціально-економічних наслідків цього кроку.

Щоправда, перший заступник голови Держкоматому Валерій Стародумов намагався на засіданні спроектувати деякі виходи із ситуації. Зокрема, відомство вбачає у славутчанах піонерів виведення з експлуатації ядерних об'єктів (досі держава не мала відповідних структур). Об'єкти ЧАЕС можуть бути однією з кращих лабораторно-промислових баз ядерної енергетики, міжнародним дослідним центром, а місцева медсанчастина — галузевим центром радіаційної медицини, створення у Славутичі національної біржі енергоресурсів.

Але, знову ж таки, усе це поки що лише оптимістичні прожекти і не більше.

Утім, проблема не лише у відсутності коштів. Усі ці проекти так чи інакше зорієнтовують Славутич на чорнобильську зону. За попередніми підрахунками для ліквідаційних робіт у ній потрібно близько 50 тисяч так званих людино-бер. А чи перевіряв хто, який ресурс людських можливостей зостався у славутчан? Про це запитував на засіданні один з ветеранів ЧАЕС і старожил міста директор недержавного підприємства «Абрис» Георгій Сидоров. Врешті-решт, пропонувалося домагатися надання місту статусу офшорної зони.

Але, так чи так, зрозуміло одне: без належної державної уваги до цих проблем чорнобильських атомників останні просто поповнять ряди безробітних. Ось чому парламентська Комісія з питань Чорнобильської катастрофи, яка, до речі, приїхала до Славутича за ініціативою народного депутата від чорнобильців Івана Кірімова, вирішила за найнеобхідніше запропонувати відповідним державним органам упродовж півріччя розробити розгорнуту державну програму виведення ЧАЕС з експлуатації, ініціювати у ВР розгляд пропозицій щодо сприяння внутрішнім та зовнішнім інвестиціям у Славутич, передбачити виділення необхідних коштів у держбюджеті-97 тощо. А поки що — глуши реактор!

Сергій ПРАВДЕНКО, «Голос України»

Конституція, гривня, власна праця і аж тоді — надія

(Початок на 1-й стор.).

Революцію в Росії теж придумували ідеалісти й романтики. З тих, що щиро мріють про народне благо. Декабристи, Герцен... А здійснили фанатики-більшовики. Вони, як мотлох, викинули класичний марксизм і не збиралися чекати, поки в умовах буржуазного ладу визріє робітничий клас. І відкинули Плеханова, бо то був справжній вчений і теоретик. Ленін зробив ставку виключно на насильство і на прискорене захоплення влади. За будь-яку ціну. Негідники не забарилися. Всі ці свердлови, троцькі, каменєви, зінов'єви, луначарські кинулися захоплювати палаци знаті, будувати заміські палаци-дачі, відпочивати й лікуватися по закордонах, будувати систему привілеїв для нової номенклатури. І нарешті... Жовтнева революція й кривава громадянська війна оголосили конкурс на посаду Сталіна, і його виграв Йосиф Джугашвілі, який вкоротив віку всім творцям Жовтня.

Отже, Карлейль правий? Принаймні, йому важко заперечити. Хоча... За ступенем люті російська революція не має аналогів. І в цьому її особливість.

Згадайте, навіть у Китаї не знищили останнього імператора, до того ж не власне китайської, а відверто прояпонської держави Маньчжоу-Го. Генрі Пу-І досить благополучно пожив певний час під арештом, а потім видав мемуари і став навіть членом Всекитайських зборів народних представників. Бо китайці розуміли, що той імператор діяв у обставинах, які склалися. І не пролили крові. Певно, оця здатність осмислювати, а не палати ненавистю і підкорятися догмам, й дозволила Компартії Китаю врешті-решт висунути в лідери Ден Сяопіна, а не недолугого реформатора на кшталт Горбачова.

Ще приклад. Революційні події у 1918 році відбувалися не лише в Росії. Відбулися вони, зокрема, і в Австрії. Рухнула Австро-Угорська імперія. Але з династії Габсбургів ніхто не втратив життя. До влади прийшли соціал-демократи, які вклали в кігті герба —імператорського орла — серп і молот. І не на ненависті, а на основі співробітництва всіх сил суспільства розбудували квітучу державу.

Натомість у Росії лили кров і руйнували «до основанья». Добре, у вождів революції — всіх цих ульянових-троцьких-бухаріних-зінов'євих-урицьких-дзержинських-джугашвілі — не було й краплини руської крові, на що вказують тепер деякі російські патріоти-шовіністи, але що б вони зробили, ті вожді, якби не спиралися на російську масу?!

Нещодавно, у листопаді, в Києві був на гастролях московський театр на Таганці. Серед інших спектаклів зарубіжні гості показали й «Бориса Годунова» в постановці Юрія Любимова. Навряд чи можна сказати, що це пушкінський «Борис Годунов», швидше, спектакль за мотивами Пушкіна. Але акценти розставлено: Годунов знищує малолітнього царевича Димитрія, а Лжедимитрій, заскочивши Москву, одразу оголошує, що отруїлися діти Годунова — Федір і Ксенія. І торжествує. Сім років тривала та смута. Ріки крові. Тисячі зрад. Поки не піднялися купці й міщани, не зібрали кошти та не підготували похід Мініна й Пожарського на Москву. І з'явився, нарешті, цар. Який зміг заснувати нову династію.

Але що змінилося у становищі народу, у суспільному устрої у часи Михайла Романова, порівняно з часами Бориса Годунова? Додалося якихось прав третьому станові? Ні. Нічого не змінилося. Для чого ж тоді кров лилася? Ніхто не знає.

Так і в столітті двадцятому. Море крові пролила Росія, щоб через сімдесят років повернутися на «круги своя», у дикий капіталізм, в епоху «чумазого». Може, в цьому й виражається ота «особенная стать»? І Україна теж на ці «круги» повернулася, бо власні традиції демократії давно забуті.

II

Україна, отримавши незалежність, виграла одне і головне — незалежність від «особенного пути» Москви. Незалежність від того, куди поверне чи занесе Росію під час наступного повороту історії. Хоча ми всі, як добрі люди і сусіди, сподіваємося, що її вже не буде так криваво й безрезультатно заносити.

Ох, Богдане, Богданочку...

І зараз в Україні є люди, які всі біди важкого, суперечливого, багато в чому огидного й грабіжницького перехідного періоду звалюють на незалежність. Не знають або забули, що тодішня, комуністична правляча партія, вичерпала себе. Що її старі вожді-іпохондрики, які утворили свій клан без доступу в нього свіжого повітря, прирекли й саму систему. Що вона й не могла

бути іншою. Що Союз міг триматися доти, доки міг застосовувати імперські методи управління. І що навіть отой горбачовський трохи свіжий подих виявився для системи смертельним, бо вона не мала імунітету. Оте горбачовське перевернуте з ніг на голову: «Спочатку політичні зміни, а потім — економічні» означало початок кінця.

Не волею трьох у Біловезькій пущі, а всім ходом історії було поставлено крапку на існуванні Радянського Союзу. Єльцин, Кравчук і Шушкевич лише констатували цей факт. Трагедійний спектакль, поставлений більшовиками у 1917-му, завершився фарсом у виконанні Геннадія Янаєва та його поплічників у серпні 1991-го. Імперія виставила на свій захист лише тих, кого змогла: «Генку-стакана» (комсомольське прізвисько Янаєва) з тремтячими руками «со товарищи». Епоха залізних феліксів та інших залізних вождів виродилася.

Молодий капітал Росії висунув іншого вождя. Бориса Єльцина. І почалася нова велика гра. З десятками тисяч жертв на теренах волелюбної Чеченії. З погрозами закрутити газовий і нафтовий крани. З небажанням поділити спільно нажите. З претензіями на українські території. У цій тактичній грі Росія забуває про стратегічне — сама розколює дружбу двох народів: українського і російського. А ця дружба, звичайно, якщо не розколювати її, у майбутньому може Росії ой як знадобитися.

Російським політикам не дає спокою колишня слава деяких «собирателей земли русской». От вони й снять про Севастополь і розповідають ті сни своєму обивателю. Але й політики, і обивателі забули, що у них на колосальних площах від Уралу до Сахаліна всього 35 мільйонів населення. Ось де найвразливіше місце Росії. Там треба зміцнюватися. З допомогою України, при співробітництві з Україною, бо своїх сил не вистачить. А Севастополю компактна Україна й сама раду дасть.

III

Годі нам кивати на когось. Той, мовляв, зазіхає, той до боргової ями тягне. Світ є такий, який є. Треба самим виходити в люди. Коли знесилена у другій світовій Франція ледве не потрапила у міцні дружні обійми заокеанських благодійників, вона виборсалася сама. І інколи аж передає куті меду на світовій арені, підкреслюючи свою незалежність від будь-кого. Може собі те дозволити.

А з аутсайдерами не рахуються. Їм «допомагають». Так, щоб ніколи з аутсайдерів не вилізли.

Отак і в Україні глава держави може номінально й залишитися главою держави, але фактично непомітно стати губернатором України від Міжнародного валютного фонду. Чи ще від когось. А Прем'єр при ньому — місцевим розпорядником того фонду. Шанси для цього є. Пастки розставлено. Їх треба уникнути.

А уникнути їх можна, лише спираючись на вітчизняного товаровиробника. Але як йому оговтатися за нинішніх податків?

Кілька років поспіль констатуємо, що душимо вітчизняного товаровиробника і нічого не змінюємо в його становищі. Або погіршуємо його й далі. То хто ж так чинить? Про кризу неплатежів стільки наговорили, що час би вже й розв'язувати. Хоча б потроху. Але — ні. Тупцюємо на місці. Врожайність «довели» до 21 мільйона тонн зернових на рік і... нічого. А можемо давати вдвічі з гаком більше. Як мінімум. Але констатуємо, миримося. Ще резерви перераховувати?

З такою економічною політикою, як донині, нас не те що Міжнародний валютний фонд, нас кури (якщо залишаться на терені України) загребуть.

— Куди ви, люди добрі? — питає у росіян і в нас відомий Джордж Сорос і відповідає: — Ви ж прямісінько у дикий капіталізм прямуєте. Людство його вже проминуло. Невже важко врахувати, осмислити світовий досвід...

Ще один зовсім недурний чоловік, поет Євген Євтушенко недавно сказав: «Не лише соціалізм (радянського типу. — **С. П.**) себе вичерпав, але й капіталізм теж. І це треба розуміти, а не сліпо в нього вчитися. Вважаю, що існує третій шлях. Він вбере в себе все краще, що було в нашій країні, і відкине злочини обох систем. Тому що обидві ці системи по груди в крові і в несправедливостях».

Мушу констатувати: компартія понад 70 років поспіль виключно погано вела виховну роботу. Бо дивишся: вчора воно було партноменклатурою або об'єктом всеохоплюючого партвиховання, сповідувало турботу про народ, а сьогодні гребе під себе так, як і класичний капіталіст не зуміє. І розпинається про лібералізацію економіки, зве себе новим українцем. Ті, що лишилися в комуністичних рядах, кажуть про них — ренегати. Сиріч—відступники. Але якщо відступників значно більше, ніж правовірних, то щось тут не теє.

За логікою, щирі вчорашні комуністи, які переконалися у штучності того вчення, мали б стати порядними соціал-демократами. І сприяти соціальній спрямованості реформ. Але щось мало таких. Хотілося б, щоб соціал-демократів було більше. І соціал-демократичних принципів у нашому житті — теж.

Отож, нам своє робить. Дати негідникам по руках — покласти край свавіллю тіньового капіталу. Радикально вилікувати допущені виразки перехідного періоду і заходитися будувати саме ту Україну, за яку ми всі проголосували 1 грудня 1991 року.

Того дня ми всі зробили велику справу. Ми безкровно здійснили національно-визвольну революцію. За нею настала революція у відносинах власності. І одразу з'явилися так звані «круті», ті, котрі незаконно, або користуючись шпаринами в законах молодої держави, почали грабувати. І купувати собі прикриття. За термінологією Карлейля — негідники.

Набивши гулі, час прикласти кригу на уражені місця і згадати: за яку Україну ми проголосували п'ять років тому. Є, слава Богу, Конституція. Є повноцінна національна грошова одиниця. І треба добитися найважчого й найскладнішого — щоб звання громадянина України звучало гідно. Зможемо? Повинні.

Референдум-91

Треба засукати рукава і наполегливо працювати

Говорять народні депутати України

Володимир ПИЛИПЧУК
(«Державність»):

— Чого ми досягли за п'ятиріччя незалежності? Хоча б того, що люди тепер не бояться говорити, висловлювати думки, дістали змогу вибирати органи влади. Розпочався процес демонополізації економіки, переходу до ринку, приватизації, реформ банківської системи. Впроваджено власну валюту. Зупинено інфляцію. Стабілізувалися більш-менш ціни. Не зростає заборгованість України перед іншими державами.

Проведено реформу політичної системи, поділ влади на законодавчу, виконавчу та судову. Прийнято багато законодавчих актів, які дають підстави говорити, що ми йдемо до правової держави. Створено багатопартійну систему, забезпечено плюралізм думок, ідеологій.

Але водночас є й негативні процеси в економіці. Вони пов'язані насамперед з тим, що держава не проводить реформи з належною швидкістю. Адже вони подібні до операцій. Уявіть собі, що вам рвуть зуб — і тягнуть його кілька днів... Отож зволікання з реформами, непослідовність, некомпетентність осіб, що їх провадять, завдають нам великого болю. Тяжка економічна ситуація в країні є продуктом незадовільної роботи президентської, парламентської та урядової команд.

Орест КЛИМПУШ
(«Конституційний центр»):

— Ми прагнули — і це було підтверджено референдумом — власної незалежної, суверенної держави. Ми її і маємо. Ми хотіли такої держави, яка піклувалася б про людину. А цього, на жаль, нема.

Ми не реалізували своїх величезних можливостей — природні багатства, людські, професійні ресурси, високий інтелект нації, виробничий потенціал. І це дуже боляче.

Можна сказати: ми не єдині, хто проходить процес національного відродження з болючими втратами. Але це не виправдання, бо цей п'ятирічний шлях можна було пройти без такого різкого спаду.

І все ж я переконаний: якщо ми не панікуватимемо, а засукавши рукава працюватимемо до сьомого поту, вийдемо-таки в коло високорозвинених країн.

Ми розпочали реформи, і їх треба вести далі: продумано, впевнено, спокійно. Не рахуючи, скільки в цій справі симпатиків, а скільки — антипатиків. Коли робиться складна, важка справа, ніколи не буде однакової оцінки.

Найбільше, на мій погляд, лихо, що й досі в країні немає конструктивної співпраці усіх гілок влади. Замість цього ведуться інтенсивні пошуки винного.

Серед урядовців хотілося бачити більше людей, які керувалися б тільки державними інтересами, не боялися приймати рішення, тісніше працювали з депутатами, комісіями. Україна в нас одна, і нічого нам ділити.

Матеріал підготував **Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.**

У номер

● *Ужгород*

Темрява на кордоні

За урізаним графіком працює в ці дні пункт спрощеного переходу на українсько-угорському кордоні «Косини–Барабаш». За домовленістю сторін, він мав би діяти з 8-ї ранку до 20-ї години. Але у зв'язку з тим, що майже щодня з 12-ї години в с. Косини вимикають електроенергію, з цієї хвилини припиняється робота й на ПСП. Отож люди вимушені долати зайвих 30 кілометрів до ПСП «Лужанка–Берегшурань». Щоб перетнути там кордон, доводиться чекати 2—3 години. Однак вимикання електроенергії мали місце і на ПСП «Лужанка–Берегшурань», який нещодавно одержав статус міжнародного і має працювати цілодобово.

● *Донецьк*

Остання крапля

На обласній станції переливання крові розпочалися... дні закритих дверей: приймання донорської крові, яка надходить із 15-ти міст області, повністю припинено. Такий крок спричинений відсутністю тест-систем американського виробництва для перевірки на СНІД. Ще раніше було припинено обстеження хворих на ВІЛ-інфекцію через дефіцит усе тих же препаратів. Запасів крові — а щодобова потреба медичних закладів у ній становить близько 60 літрів — вистачить на тиждень. У критичній ситуації лікарі кинулися шукати потенційних спонсорів, здатних «скинутися» на закупівлю тест-систем загальною вартістю 90 тисяч гривень.

● *Рівне*

Відчай штовхає людей до самоспалення

56-річний слюсар ВАТ «Рівненський завод тракторних агрегатів» Георгій Никифоров прийшов зранку до адмінбудинку з плакатом і... пляшкою бензину. Робітник вимагав від адміністрації виплатити йому заробітну платню, якої він не одержував ще з квітня. До матеріальних нестатків долучилася ще й хвороба — виразка дванадцятипалої кишки. А на лікування потрібні гроші.

Георгій Никифоров поставив вимогу: якщо йому не виплатять заробленого, він себе спалить.

Вийшли керівники заводу на чолі з Віталієм Опришком, зібралися люди — почалося щось схоже на стихійний мітинг. Трагедії, на щастя, не сталося, бо у касі «лежачого» підприємства знайшлася необхідна сума, аби владнати конфлікт.

Надія БЕДРИЧУК, Анатолій МАРЧЕНКО, *журналісти*

Президентська поїздка на Схід: дві в одній

Візити тижня

НА ПЕРШИЙ погляд, трохи дивним здається відвідання Президентом України Леонідом Кучмою Ізраїлю та мусульманської Туреччини під час одного турне. Та даремно: Тель-Авів та Анкара мають досить приязні відносини. До того ж, обидві держави є найпотужнішими у своїх регіонах. Отож український Президент не ризикував утрапити у дипломатичну халепу, навіть навпаки — він побував одразу у двох найвпливовіших державах Близького та Середнього Сходу.

Не розповідайте нам про скромність

Результати зустрічі в Тель-Авіві цього разу не обмежувалися «стандартним» набором підписаних документів. Під час переговорів Л. Кучми та Б. Нетаньяху народилася нова ідея, на яку, можливо, й не очікували. Це ідея стратегічного партнерства трьох держав: України, Ізраїлю та США.

Усе логічно: між Тель-Авівом та Вашингтоном тісні відносини встановилися чи не з часів проголошення ізраїльської держави, та й Київ справедливо вважає себе «американським протеже» (серед держав СНД найбільшу економічну допомогу від США отримуємо ми). Тому створення «трикутника» було б справою закономірною.

Що матимемо з цього? Підтримку сильних держав, розширення військового й економічного співробітництва. Можливо, нові замовлення для оборонного комплексу. А від чого змушені будемо відмовитися? Від вигідного співробітництва з опонентами США та Ізраїлю, насамперед з Іраном. Уже порушувалося питання про участь українців у будівництві ядерного реактора в Ірані. Л. Кучма пообіцяв припинити постачання турбін на цей об'єкт, якщо з'ясується, що реактор використовується для виробництва ядерної зброї.

Отже, якщо хочеш товаришувати із супердержавами, мусиш від чогось відмовлятися. І Київ готовий іти на поступки, аби зміцнити авторитет на міжнародній арені. Україна активно шукає своє місце у світовому співвідношенні сил і не хоче «скромно» стояти осторонь, поки інші, сильніші, вирішуватимуть її долю.

Сенсацій немає — лише результати

Результати «турецької» частини візиту закономірні і якоїсь сенсації не становлять. Підписано черговий пакет двосторонніх документів і завершено, таким чином, формування договірно-правової бази. Ще раз заявлено, що між державами немає жодних політичних проблем. Президент Туреччини Сулейман Деміроль знову повторив свою тезу про те, що «мостом між країнами є кримські татари» і підтвердив участь своєї держави у програмі будівництва для них житла.

Також сторони підтвердили взаємну зацікавленість в будівництві нафтопроводу Джейхан-Самсун, по якому до України можна було б постачати близькосхідну нафту (раніше очікувалося, що відповідну угоду буде підписано саме під час минулого візиту, але з невідомих причин справу було пригальмовано). Отже, можна сподіватися, що проект усе ж таки буде реалізовано.

Референдум-91

Це наша надія

Мустафа Джемілєв, голова Меджлісу кримських татар

Недавно я читав мемуари видатного державного діяча кримськотатарського народу Джафера Сайдамета. Коли він у 1917 році повернувся з Києва, де укладав договір з незалежною українською державою, то навіть неписьменні селяни з надією запитували в нього: чи протримається незалежна Україна? Навіть неосвіченим людям було зрозуміло, що кримські татари зможуть відстояти свої права лише тоді, коли Україна буде незалежною і сильною державою.

Тоді це, на жаль, не вдалося. Та ось уже 5 років нашій незалежній державі. Впевнений — всі складнощі український народ подолає.

Пригадайте, яку шалену кампанію було розгорнуто в Криму 5 років тому проти незалежності української держави. Її організували сили, які хотіли створити свій комуністичний анклав — «Острів Крим». У цій ситуації кримськотатарський національний рух, Меджліс закликали свій народ одностайно віддати голоси за незалежну демократичну Україну. Ми не сумнівались і не сумніваємось у виборі.

Ми розуміємо, що наша держава зараз не може вирішити всі наші труднощі, і насамперед фінансові. Адже її залишили наодинці з проблемою переселення цілого народу. Тому ми дуже вдячні нашій державі за звертання до інших країн з проханням надати допомогу кримськотатарському народові.

Але, з іншого боку, нас турбує кволе вирішення справ, які не потребують коштів. Маю на увазі прийняття законодавчих актів, які відновлюють юридичні права нашого народу. Досі кримські татари, котрі повертаються на батьківщину, не можуть отримати громадянства України, досі не ухвалено закон про статус кримськотатарського народу на своїй історичній батьківщині.

Та все ж у нас є велика надія, що Україна повсякчас буде зміцнюватись як демократична держава, і ми будемо всіляко допомагати саме такій Україні.

Сімферополь.

Дошка пошани

Закон збереження пенсіонерів, або Не вмер Данило, а галушкою вдавило

(Початок на 1-й стор.).

Так от, за новим законом або за старим правилом: Данило, котрий оце в 1997-му збирається на пенсію, має відтрубити ще рік на роботі (не виключено, що і надурняк (див. закон!). Для Данилів, у перспективі — пенсіонерів, вік виходу на заслужений (але неоплачуваний?) відпочинок (див. закон!) збільшуватиметься на 3 місяці щорічно.

Таким чином через 17 років Данили ітимуть на пенсію в 65 років, а їхні дружини — в 60.

Це якщо вони, Данили, даруйте на слові, раніше не вмруть і галушка не вдавить... Проте на цей випадок — наглої смерті від галушки — наш Данило застрахований... Аби щодня галушки їсти, це ж скільки тієї грошви треба!

Бо її, клятої, за новоспеченим законом В. Матвійчука, ні пенсія не настачить, ні звитяжний труд Данила після шістдесяти років не гарантує. Отож, хоч круть-верть, хоч верть-круть, все одно у черепочку смерть. Не вмер Данило...

На городі бузина, а в Мінську — бацька

Народ України із хвилюванням сприйняв радісну звістку про справді демократичне волевиявлення народу братньої Білорусі на референдумі 24 листопада. У містах і селах України відбулися святкові мітинги, концерти, приурочені цій світлій події, — перемозі президентського проекту Конституції. Йдучи назустріч побажанням трудящих, Президент України цей пам'ятний день своїм Указом оголосив вихідним. Колектив шахти імені Ю. Л. Зями одностайно вирішив перейменувати своє підприємство. Віднині ця шахта матиме почесне звання — імені Білоруського референдуму 24 листопада. Надійшли повідомлення, що щасливі українські породіллі, у котрих саме цього дня народилися хлопчики, назвали їх Лукашами...

«Хвилиночку-хвилиночку, — скаже прискіпливий читач, що це за сон рябої кобили ви друкуєте: на городі бузина, а в Мінську батько?..»

А результати референдуму, де 70,5 відсотка всіх виборців проголосували за проект Конституції «аля президент», який надає Лукашенку диктаторські права, хіба, погодьтеся, не сон? Де білоруси не лише стали грудьми проти вільної купівлі-продажу землі, а й також не захотіли, щоб глав місцевих адміністрацій обирали прямим всенародним голосуванням, а всі гілки влади фінансували б гласно й тільки з бюджету.

Оце так бузина! Бо в Мінську ж — бацька!..

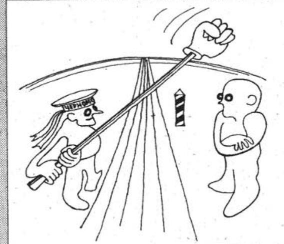
Вилами по чорноморській воді писано...

Президент Росії Борис Єльцин сказав, що свій перший офіційний візит по поверненні у Кремль він здійснить до Києва... Але тільки після відвідання України В. Черномирдіним...

Прем'єр-міністр Росії Віктор Черномирдін сказав, що його візит відбудеться обов'язково... Але тільки після того, як вляжуться емоції довкола базування ЧФ. «Тут поспіху не може бути»...

Міністр оборони Росії Ігор Родіонов у розмові з нашим міністром Олександром Кузьмуком у Москві сказав, що в одному місті (Севастополь) не можуть базуватися частини двох різних армій... Але це, з'ясувалося, був тільки обмін позицій сторін щодо ЧФ...

Високопоставлені чиновники МЗС Росії

сказали, що поїздка Черномирдіна може відбутися до 15 грудня, а візит Єльцина — до початку нового року... Але це тільки попередні прогнози...

Одна баба з Бессарабки сказала, що все це вилами по чорноморській воді писано...

А я вам скажу, що з огляду на те, як розвиваються події довкола Севастополя, баба, мабуть, мала рацію... Але це тільки не для преси...

Пане зеку, раків замовляли?..

А сьогодні вранці я не став чекати, як усі смертні, автобуса. Замовив подати просто на автобусну зупинку броньований «Лінкольн». По «09», звичайно! Підійшовши до телефону-автомату вдруге, я пригрозив бюрократам, що коли через три секунди на зупинці не приземлиться Ан-24 — нехай начуваються: на роботу піду пішки...

І ото йду собі вздовж Дніпра, коли бачу — міліціонер роздягається, пірнати у воду збирається. Хоч як поспішав — довелося зупинятися і розпитувати дивака у погонах, нащо це він таку екзекуцію над собою чинить.

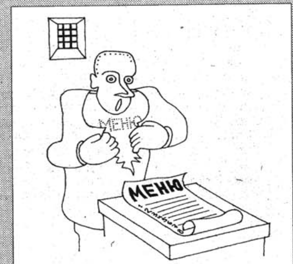
— По раків, — хвалиться, — до столу хуліганам, злодіям, рецидивістам. Їхнє зеківське меню наказано делікатесами поліпшити.

А мода, мовляв, пішла з Рівного. Місцеві оперативники спіймали на гарячому 37-річного злодія Сергія В. Доки суд та діло — посадили в камеру з відповідним казенним харчем. Оцей пайок і обурив великого, як виявилося, гурмана. Сергію В. забаглося відвідати місцевий базар (він навіть проти конвою не заперечував), аби там обміняти власний одяг на місцеві пундики. Отримавши незрозуміло чому категоричну відмову, В. накатав шеф-кухарю казенного будинку приблизне меню. Скромність і невибагливість шлунка злодія вражали: креветки, сало, раки, пиво, шоколад і т. д. У разі невиконання пунктів дієти — страхав голодовкою.

Доки у Рівному, видно, чухаються, у столиці, бачте, вже зробили висновки: раптом хто із крутої і вже заарештованої братії теж на запропоноване меню губи наприндить і зажадає зайчатини з червоним португальським вином чи, скажімо, раків під оксамитове пиво, а страв цих немає.

Скандал? Скандал!

Коли ж тут із мафією боротися? Отож, не заважатимемо хлопцям. Не став і я допікати запитаннями свого раколова, почимчикував на роботу. До неї залишалося ходу ще години зо три...

Черговий по дошці Віталій СУДДЯ.
Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Коментар тижня

Вікторія СВІТЛАНОВА, журналіст

Аналогічно, сер!

Про «нелегітимність» Голови парламенту Олександра Мороза заявив під час зустрічі з головами Тернопільської та Житомирської райдержадміністрацій Президент України Леонід Кучма, посилаючись на те, що, мовляв, Голову Верховної Ради було обрано лише 177 голосами депутатів. Утім, цю «інформацію до роздумів» Президент подав депутатам, бо ініціатива, на його думку щодо переобрання Голови парламенту, має виходити з депутатського загалу. Втім, виклик кинуто, чи не так?

Спробуймо, за логікою шановного Леоніда Даниловича Кучми, розглянути результати виборів Президента України. Почнемо із списку виборців. Отже, до нього станом на 26 червня (перший тур) було внесено 37 мільйонів 630 тисяч 835 виборців. А вже станом на 10 липня (другий тур) кількість виборців у списках зменшилася на 99 тисяч 169 чоловік. І це за два тижні, коли практично неможливо скласти зовсім нові списки виборців...

Ідемо далі. Участь у голосуванні взяли в другому турі 26 мільйонів 883 тисячі 642 виборці. У порівнянні з першим — це на 402 тисячі 971 виборця більше. Уявіть: літо, відпускна кампанія, активність підвищилася... За умови зменшення спискової кількості виборців.

За Леоніда Даниловича віддали свої голоси 14 мільйонів 17 тисяч 684 виборці. Ця кількість до спискової становить 37,34 відсотка виборців. Отже, якщо йти за логікою Президента України Л. Кучми щодо «нелегітимності» Голови Верховної Ради України О. Мороза, то, виходить, сам Леонід Данилович обраний Президентом трохи більшою кількістю, ніж 37% голосів від усіх виборців.

Однак він легітимний? Так. Бо за законом до уваги береться лише кількість виборців, котрі взяли участь у голосуванні. І те, що «за» віддано більше голосів, аніж «проти» (12 млн. 756 тисяч 277).

Так само за законом щодо виборів Голови парламенту до уваги береться не загальна кількість мандатів парламенту (повного складу його немає ще й сьогодні), а більшість від кількості обраних депутатів, які були присутні на засіданні Верховної Ради під час обрання Голови. Отже, й щодо легітимності Голови парламенту сумнівів немає.

Тим більше, що це питання, нагадаємо, кілька разів порушувалося у Верховній Раді, і депутати своїм голосуванням не позбавили Олександра Мороза повноважень Голови Верховної Ради.

Тож навіщо, з якою такою державницькою метою нині Президент України намагається викликати ініціативу депутатів щодо Голови парламенту? Адже не ця «проблема» має хвилювати нині державних мужів. Тим більше, й підстав для створення її нема.

Прогноз може бути такий. Втягнувшись у перевибори Голови парламенту, буде далеко відсунуто розв'язання нагальних економічних проблем, котрі потребують ухвалення законів. А до того ж, ідучи шляхом визнання нелегітимності Голови Верховної Ради Мороза, можна визнати недійсними й ухвалені парламентом закони і постанови, відкинути й саму Конституцію.

Якщо до цього додати ще й довибори у Верховну Раду замість депутатів, вибулих на роботу в інші структури влади, затяти позбавлення депутатських мандатів тих, хто не склав присягу, переконана, доцільність існування парламенту постане під знаком питання...

Утім, нині теоретично можна що завгодно і кого завгодно визнати нелегітимним. Кому це вигідно, панове? Виборці — і парламенту, і Президента — чекають не на з'ясовування стосунків: хто легітимніший. А конкретних дій влади, від яких не нудило б... від голоду.

Відкриття тижня

Юліана ШЕВЧУК, «Голос України»

Усі пішли на концерт?

Завтра, у п'яту річницю всенародного референдуму щодо незалежності України, перші глядачі потраплять до відреставрованого колонного залу імені М. Лисенка Національної філармонії. Учора в офіційній церемонії відкриття узяв участь Президент України Леонід Кучма.

Відтоді, як 1988 року від великої аварії комунікаційних мереж будівля філармонії зазнала значного руйнування, на неї повісили величезний замок. Нарешті довгобуд, що сім років мозолив очі в центрі міста, перетворився на розкішний до невпізнання палац. І ось форсовані темпи (лише так уміємо працювати?), останні вказівки виконробів, суєта і безсонні ночі керівництва, білі чохли на кріслах у залі, «прогонки» на сцені урочистого концерту вже відійшли в історію. Сьогодні приміщення скоріше нагадує музей: витриманий стиль ретро — від тональності фарб стін і ліплень до люстр, меблів, килимів.

Після капітального ремонту та реконструкції вдалося не лише врятувати пам'ятку архітектури XIX століття, зведену 1882 року за проектом київського архітектора В. Ніколаєва, а й дещо технічно модернізувати її. Новацією номер один став орган, виготовлений швейцарськими майстрами, який вперше залунає вже 2 січня. Колонний зал збагатився на театральне освітлення, професійну студію звукозапису. А в колишньому підвалі з'явився музичний салон з білим роялем. Колекцію наявних музичних інструментів поповнили три новенькі роялі відомої німецької фірми «Стенвей». До речі, дібрав їх у Німеччині спеціально для київської філармонії відомий піаніст Володимир Крайнєв.

З нового року буде відновлено й стару систему дитячих музичних абонементів. Хоча про них не забували й минулого творчого сезону, видрукували 32 тисячі штук, однак... не продали жодного, й усі дружно залягли на складі. Нині ж ціну знизили до 4,5 гривні, і, кажуть, потяг помалу рушив.

Генеральний директор і художній керівник Національної філармонії Володимир Лукашев сподівається, що віднині киянам частіше випадатиме нагода почути «живе» виконання безсмертних класичних шедеврів не лише вітчизняними, а й заморськими зірками. Підтвердження на запрошення уже надійшли, однак усіх підготовлених сюрпризів керівництво поки що не розкриває, заманюючи глядачів стежити за афішами. Хоча, звісно, все впирається у «вічну» проблему коштів. За підрахунками будівельників ремонту, так би мовити, вистачить на наступні 90 років, а ось скільки триватиме увага до Національної філармонії з боку держави (адже практично всі ремонтні роботи профінансовано з держбюджету) сказати складніше.

На знімках: останній штрих будівельників та репетиція Симфонічного оркестру Національної філармонії напередодні відкриття.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Пам'ять тижня

Полководець століття

1 грудня 1996 року виповнюється 100 років від дня народження маршала Георгія Жукова

«Там, де Жуков, там — перемога» — цей вислів народився в роки другої світової війни. Він побутував і в армії, і по всіх усюдах. Ім'я маршала стало символом розгрому німецького фашизму. Бойові подвиги полководця відзначені чотирма Зірками Героя Радянського Союзу. ООН спеціальною постановою оголосила нинішній рік роком Георгія Костянтиновича Жукова.

Олексій КАВУН, «Голос України»

150 свічок

Торт тижня

На Новоград-Волинському хлібозаводі встановили своєрідний рекорд — тут спекли торт, який важив 28 кілограмів. Бо як інакше помістити на ньому 150 свічок? Це був найоригінальніший подарунок, що його одержав на свій солідний ювілей місцевий пивзавод, заснований чехами ще 1846 року.

Очолює цей колектив симпатичний директор Валентина Мозгова, до того років п'ятнадцять вона працювала пивоваром, і ділом довела, що саме жінки найкраще знаються на пиві, бо і з Рівненської, Хмельницької, Івано-Франківської областей приїжджають до Новоград-Волинського за цим напоєм. Популярне і фірмове темне — «Звягельське» (Звягель — то давня назва міста), і світле — «Козацькі забави», «Троїцьке», «Святкове», «Променисте». Валентина Владиславівна переконана: її продукція краща за ту, що в імпортних баночках, бо пиво має бути живе, а не консервоване.

Житомирська область.

Підкоп тижня

Лідія ТИТАРЕНКО, «Голос України»

Врятовано єврейську святиню

В Умані, по вулиці Бєлінського, де похований у 1810 році засновник однієї з течій іудаїзму-хасидизму, двома ізраїльськими туристами зроблено спробу підкопу під могилу цадика Нахмана. Завдяки пильності мешканців будинку, під стіною якого знаходиться святе для кожного брацлавського хасида місце, зловмисників було викрито.

За фактом підкопу Уманська міська прокуратура розпочала слідство, а віце-президент Всесвітньої ради брацлавських хасидів Ізраель Токар, котрий негайно прилетів до України з Ізраїлю, заявив, що святотатців «покарає Всевишній».

Черкаська область.

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

Застереження тижня

Ін'єкція смерті

Завтра — Всесвітній день боротьби зі СНІДом

Здається, це було нещодавно: у травні 1987 року в Одесі вперше розпочали роботу з виявлення ВІЛ-інфікованих й профілактики поширення СНІДу. Добре пам'ятаю, як шокувало всіх повідомлення, що за 7 місяців того року виявили 4 ВІЛ-інфікованих мешканців міста, тобто наших співвітчизників, та ще 18 іноземців. Згодом інфікований додалося — по 8—10 чоловік щороку. Серед населення пішли балачки: варто позбавитися іноземців-СНІДоносців, і загроза мине...

Тішили себе, однак, передчасно. З 1995 року і в Одесі, і в сусідньому Миколаєві розпочалося, за визначенням медиків, епідемічне поширення «чуми XX століття». Завідувач відділу особливо небезпечних інфекцій Одеської обласної санепідемслужби Іван Фучіжі прямо пов'язує це з впровадженням у сфері підпільного наркобізнесу нового способу реалізації наркотичних речовин — у шприцах. Такої самої думки й Анатолій Нємцов, завідувач відділу обласного Центру з профілактики й боротьби зі СНІДом.

Лише за 9 місяців нинішнього року на Одещині виявлено понад 3500 ВІЛ-інфікованих, близько 80 відсотків з них заразилися саме через внутрішньовенне введення наркотиків. На Одещині та Миколаївщині вже нині маємо кілька десятків тисяч носіїв украй небезпечної хвороби. Близько 80 відсотків з них — люди 20—40-річного віку.

—А це, — вважає Іван Фучіжі, — підтверджує загрозу другої хвилі поширення ВІЛ-інфекції статевим шляхом...

Що ж нас чекає? Динаміка й географія поширення СНІДу такі, що вже сьогодні загрожують безпеці держави, нації. Таким чином, хоча 70 відсотків заражених загалом по Україні й припадає на чотири регіони —Одеську, Миколаївську, Донецьку області та Республіку Крим, — однак зупинити загрозу можна лише спільними зусиллями держави та регіонів.

За прогнозами фахівців Національного комітету з боротьби із захворюванням на СНІД при Президентові України, на кінець нинішнього року буде зареєстровано близько 15 тисяч носіїв СНІДу. А насправді їх буде тисяч 50. А ще через 4—5 років чимало ВІЛ-інфікованих набудуть нового «статусу» —хворих СНІДом, тобто людей, яким залишається жити, до того ж у муках, украй обмежений термін. Тільки на Одещині таких очікується — 7—8 тисяч чоловік.

То чому не можемо попередити біду? Найперше, через брак коштів. На реалізацію Національної програми боротьби із захворюванням на СНІД заплановано їх украй мало, реально ж виділяють лише п'яту частину від обіцяного. До речі, програма не передбачає жодних ефективних заходів щодо попередження поширення хвороби серед ін'єкційних наркоманів. Наші вітчизняні наркомани можуть лише позаздрити своїм англійським чи, скажімо, голландським «друзям по голці», які з давніх-давен мають змогу користуватися одноразовими шприцами. На просвітницьку роботу серед них грошей з державного бюджету не виділяють взагалі.

Ефективних ліків від СНІДу немає, а наявні здатні хіба що полегшити стан хворого. Миколаївські медики нещодавно провели переговори з російськими підприємцями щодо налагодження випуску відомого препарату «Вітурин», що дає непогані результати під час лікування хворих зі зниженим імунітетом. Але чому про це не подбають на державному рівні?

Одеса — Миколаїв.

Референдум-91

Цінуймо незалежність

Марія СТОРОЖУК, багатодітна мати:

— У нашій сім'ї завжди шанували ідею української державності. За неї зазнали репресій мій дід, тато, два його брати, які воювали в лавах Української Повстанської армії. Тепер на цій ідеї виховую п'ятьох своїх дітей. Так, ми усвідомлюємо, що нині нашій державі нелегко живеться, що вона ще неспроможна забезпечити нам заможного життя. Але ніхто з нас не тримає зла на незалежність, бо знає, що не її треба звинувачувати у наших негараздах.

Україна неодмінно стане сильною, багатою, шанованою у світі. Але для цього кожен з нас мусить добре працювати на її майбуття. Троє моїх старших синів саме це й роблять. Один трудиться на приватному підприємстві, двоє інших у складі геологорозвідувальної партії ведуть пошук нафти у Карпатах.

Невдовзі Степана та Миколу призвуть до лав Українського війська. Але я за них спокійна, бо вони не потраплять під кулі на чужих землях, а охоронятимуть спокій своєї миролюбної держави. Думаю, такими самими почуттями сповнені й інші українські матері. І це один з великих набутків нашої незалежності. Цінуймо її!

Чернівці.

Сергій ПАВЛЕНКО, «Голос України»

Порядок у танкових частинах! А таємниці ми переживемо

У Деснянському навчальному центрі стався інцидент: пильний високопоставлений офіцер мало не підняв тривогу, побачивши у штабі, в кабінеті командира Федора Макавчука, незнайомця із журналістським посвідченням «Голосу України». Інтерв'ю було перервано. Адже на це, мовляв, немає санкції Міністерства оборони. Хоч кореспондент, як з'ясувалося під час суворої перевірки, не був агентом якоїсь розвідки, однак завдяки цьому випадку мимоволі викрив... найвразливіше місце військового навчального центру. Але про все по порядку.

Взагалі-то авторові цих рядків довелося за часів СРСР у «Десні», як мовиться, не тільки їсти кашу, а й навіть стріляти з кулемета. А тому, ясна річ, йому не були байдужі ці питання, коли він з'явився тут уже як кореспондент. На центральному КПП солдати й матері, які приїхали на зустріч із синами, відверто і щиро спростували мої підозри щодо нужденності нинішнього військового життя. Танкіст-навідник Олександр Куликов, який родом із Запоріжжя, навіть із гордістю похвалився:

—Жити можна! Годують — дай Боже! М'ясо щодня, масло, яйця, молоко — таке б на «гражданці»!

Так само казали й інші, з ким розмовляв. Відмінне продовольче забезпечення — це результат доброї співпраці голови Козелецької райадміністрації Валерія Безкровного з командуванням центру. Воїни допомагають збирати врожай сусідним сільгосппідприємствам, сільчани — надійно забезпечують їх харчами.

Квятківська Марія Геннадіївна приїхала до сина Володимира з села Шляхового Одеської області вже втретє. Вона задоволена і його успіхами у навчанні, і непоганими умовами життя військовослужбовців. У кожному спальному приміщенні вивішено роз'яснення-попередження для тих, хто не бажає жити за статутом. Може, цей та інші запобіжні заходи сприяли нерозповсюдженню тут «дідівщини». У всякому разі останнім часом командирам не треба опускати очі долу під час зустрічі з батьками підлеглих. Навчальний центр протягом півріччя дає добрячий заряд як фізичної підготовки, так і військово-професійної. Ще б сказати — і духовної: тут для цього — 91 (!) народознавча світлиця, три клуби, кінотеатри.

Прошкував у центр військового містечка, і око тішили красиві щити з гербами земель України. Всі написи на гаслах, попереджувальних знаках — українською мовою. Ще більше був подивований у кабінеті начальника навчального центру з підготовки фахівців танкових військ, коли майори, підполковники доповідали командирові Ф. Макавчуку українською. Щоправда, не всі. Але ж донедавна годі було чути й інше! Двічі на тиждень, виявляється, з військовослужбовцями проводять тридцятихвилинні заняття з української мови. Вона стала головною мовою команд, під час стройових навчань.

—Наш навчальний центр, — розповів його командир, — готує фахівців для всіх танкових військ України. Завершуються екзамени, і невдовзі армійські підрозділи отримають наших висококопрофесійних механіків — водіїв, навідників гармати.

Згодом полковник Олександр Рубан ознайомив мене у військовому містечку із життям та навчанням воїнів. Майбутні танкісти, перш ніж сісти в танк, навчаються на тренажерах, електронному «полігоні».

—Це допомагає зекономити і пальне, і боєприпаси, — зазначив він. — Адже деякі вогневі засоби сучасного танка коштують близько 10 тисяч доларів.

—А справжніми бойовими снарядами доводиться стріляти? — це запитання адресую курсантам.

—Так, — відповідає рядовий Сергій Крайній, — на моєму рахунку — шість пострілів.

—Влучних?

—Оцінку отримав «добре»!

Курсанти центру, крім військової спеціальності, отримують за шість місяців і права трактористів. Цей плюс багатьом згодиться після повернення додому.

... А на закінчення, як не прикро, все ж про «найвразливіше» місце частини. За тридцять хвилин інциденту, коли з'ясовували, чи вести зі мною далі мову чи ні, погоджували «журналістське питання» з Міністерством оборони, телефонний зв'язок з Києвом... обривався, зникав разів з десять. У розмову до того ж включалися працівники СБУ («Та ви хоч не заважайте!» — нервував-чортихався мій «конвоїр»). Я зрозумів, чому безуспішно перед поїздкою намагався зв'язатися з «Десною». Це, переконався, не так уже й легко зробити через військовий комутатор. Ось така біда... Невже з нею гарнізон та й ми житимо й далі?

Чернігівська область.

Віталій ЖЕЖЕРА, «Голос України»

ДОКИ В ДЕРЖАВІ ЩЕ НЕСУТЬСЯ КУРИ

ЯКЩО у державі несуться кури, то хтось несе за це відповідальність, як, приміром, Іван Опанасович Шкурат, директор птахорадгоспу «Мирний» на Сумщині.

Ми познайомилися, коли він ще не був директором. Як на мене, є два типи байдужих до спиртного людей. Перші -невиліковні зануди, котрим не додає життєрадісності навіть відро шампанського. А от другі — вони й без вина здатні радіти життю й прикрашати цією радістю будь-яку бесіду. Іван, здається, належить до другого типу. Йому цікаво жити без допінгу, покладаючись на власні сили. Якось він розповідав показову в цьому сенсі історію. Будучи вже не пацаном, захотів себе перевірити: чи зможе пробігти марафонську дистанцію? Заміряв маршрут за спідометром машини й протягом місяця бігав щоранку по 22 кілометри. А одного чудового ранку оголосив жінці: сьогодні біжу марафон. Вона не повірила, сіла на велосипед і поїхала поруч. Поки дорога була пологою — нічого, а як пішла дорога вгору — велосипедистка втомилась. Іван біг до фінішу, штовхаючи поперед себе і велосипеда, і «контролера»...

Схоже, сьогодні він узявся за те саме і якраз перебуває на тому відрізку шляху, коли доводиться штовхати поперед себе велосипед.

Що заважає деяким танцюристам

Як добре, шановний читачу, що ми з вами не займаємося вирощуванням курячих яєць у молодій Українській державі! Бо справа ця тонка й клопітна, немов танці на гарячій сковороді. Голодні кури не несуться, але за комбікорм ти мусиш розплачуватися наперед, від реалізації тих самих яєць. Гаразд, ти дістав комбікорм, а він неякісний, від нього дохне 35 відсотків птиці (раніше 5 відсотків — вже скандал!). Ну, нарешті, одержано яйця, але ж треба, щоб їх хтось купив, а народ у нас чомусь бідний, а ціни на комбікорм у нас чомусь світові, тож задешево продати яйця ти не можеш, а за нормальну ціну — ніхто не бере, ти кидаєшся до кредиторів, залазиш у борги, списуєш і закопуєш у землю яйця, вирізаєш до ноги всіх курей і доходиш висновку, що цей танець тобі не під силу. І не лише тобі: в Україні закриваються навіть дуже потужні птахофабрики. Кажуть, десь є вітчизняні курячі стегенця, ліпші за «ніжки Буша», але мало хто їх бачив, тому й не віриться, а ще менш віриться, що є люди, здатні добровільно взятися за це клопітне діло не задля того, щоб украсти, бо скоро там не буде чого красти.

Іван Опанасович — саме такий наївний чоловік.

Звідки такі беруться

Йому 47 років, народився на Глухівщині, закінчив зоотехнічний технікум, Харківський зооветеринарний інститут, весь час (за винятком року на партроботі) працював у сільському господарстві, в тім числі — й в оцьому самому птахорадгоспі, щоправда, він тоді звався не «Мирний», а «Сумський». Шкурат був тут чотири роки головним технологом і пишається, що посаду зайняв не просто так, а пройшовши через жорсткий конкурс. Пішов звідси — сам, не побажавши, як він каже, прогинатися перед нерозумними людьми. Повернувся сюди — теж сам, день у день рівно через сім років. Чим жив? Комерцією — кудись їздив, щось привозив, продавав. У Китаї чотири рази був, «це треба було бачити, нас телебачення китайське показувало, такий у нас був розмах, вони, мабуть, думали, що це якісь магнати з України приїхали!». У Польщі бував не раз, де лиш не бував, іншому б і досить, але він знав про себе більше й чекав од себе більшого.

Куди він повернувся і з чого почав

І ось, рівно через сім років, день у день, нинішнього літа, він повернувся, застав тут тих самих людей, перед якими колись не бажав прогинатися, але все було в господарстві набагато гірше.

Птахорадгосп «Мирний» за нинішніми мірками десь у першій п'ятірці птахофабрик України. На початку 90-х він давав 80 мільйонів штук яєць на рік. Потужність — 1 мільйон птахомісць. Нині курей тут — 225 тисяч...

Попередники залишили Іванові кілька ще не закритих цехів, доведене до ручки устаткування й техніку і 134 мільярди карбованців боргу. Тобто — починай з нуля. Коли він сюди прийшов, був початок липня, якраз вийшов отой наказ Мінсільгоспу: комбікорми відпускаються тільки за передоплатою. За цих умов він зумів зупинити сповзання в боргову прірву, не зробив жодної копійки власного боргу, ще й за чужі борги розраховується. Протягом першого ж місяця різко зменшено витрати пального й кормів, при цьому яєць одержано не менше, а більше!

Найперше, що він зробив, повернувшись сюди, — дістав для курей амінокислоту, без якої їхня продуктивність падає щогодини. Одночасно встановив жорсткий контроль над усіма витратами і реалізацією яєць, простіше — за несунами. А розносили — масштабно. Новий директор не обіцяв «Мирному» миру — за чотири місяці Шкурат звільнив, кажуть, більше людей, ніж його попередник за 10 років.

Як Іван головою ризикував

Себе він теж не жаліє — який смисл не вкладай у це слово. Запропонуйте йому пачку лівих баксів за дешеву партію яєць, він відповість: «Я ціни не зі стелі беру, у мене їх спеціальна комісія визначає щотижня». Ви йому: «Ага, боїшся?!». Він: «Ні. От якби взяв ваші бакси — боявся б». Але ризикувати він уміє. Влітку, коли з кормами було сутужно, попросив у директора комбікормового заводу 600 тонн фермерського зерна, що зберігалося там. «Якщо не розрахуюсь — забирай мою хату! Хата у мене хороша, але ж я не сам там живу, а й сім'я моя, вважай, головою ризикую!»

Термін минув, борг повернуто, Іванова голова на місці. І за чотири місяці роботи не закопано в землю жодного яйця!

Він, одначе, не супермен

Справді, яким би крутим не був у тебе характер, курям не легше. Птахівництво як галузь кинуте на самоплив, виживай хто як може. Тут важливо закріпитися на всіх рівнях — на рівні колективу, району, області. На цих рівнях Іванові Опанасовичу, здається, щастить. Є відчутна допомога від Сумського району, голова райдержадміністрації Кузьмін Микола Григорович так і сказав: «Птахорадгосп не дамо загинути!». Є тісна кооперація й з районним комбікормовим заводом, це рятувало навіть тоді, коли державні комбікормові заводи стояли на ремонті. А взагалі справи йдуть так, що до весни птахорадгосп може сам достойно жити. Але є речі, що вирішуються на інших рівнях. Попередники залишили Івана, як пам'ятаємо, з боргами і — з гібридним маточним стадом. Це — тупик, щоб вийти з нього, треба 100 тисяч гривень. Дасть Укрптахопром 100 тисяч — Іван буде на коні, можна буде говорити про конкуренцію з «ніжками Буша». А не дасть Укрптахопром цих грошей — Іван заробляти́ме сам, але все це піде у прірву боргів, зроблених не ним.

«Чому не можна просто працювати?»

Американський професор-аграрій Дейл Шуртер з Техаського університету назвав Шкурата «чікенменом», тобто «пташиним чоловіком», відштовхуючись від цієї метафори, можна сказати, що в Іванові й справді є деяка безпосередність, нечасто притаманна так званим діловим людям. Він, приміром, не хоче розуміти тих, хто краде. Він, ні розуміє, чому це буває, сам розповідав не без гумору: з «Мирного» люди щось несуть завжди перед своїм днем народження, з огляду на це він навіть ввів спеціальні продуктові пільги для іменинників, окрім інших пільг. Але за великим рахунком він цього збагнути не хоче. Я кажу: «Іване, це не кримінал, це — спосіб життя, ми так звикли, всі!». «Не всі, — уперто каже він, — у нас є й інші люди, і взагалі, хіба не цікавіше просто працювати і заробляти?!»

Цю ідею він поклав і в основу акціонування «Мирного»: ті, хто до Нового року не навчиться думати про те, як заробити, а не просто отримати гроші, тут не потрібні. «Чому будь-який бізнесмен думає про це, а ми ні?» Акціонування вже на стадії завершення. Назву акціонерному товариству Іван хоче повернути з часів докризових — «Сумське», бо «Мирний» йому нагадує про розвал.

... А я собі думаю: незважаючи на очевидні досягнення, мирні панове акціонери ще можуть і не обрати Івана своїм головою. У нас такі речі вміють робити куди краще, аніж курей вирощувати.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Суми — Київ.

Референдум-91

Через терни — до зірок

Ольга БАСИСТЮК,
народна артистка України

Ніби вчора — аж не вірилось — народилася Україна. Боже мій, скільки було радості! Хоч хто не знав, що ой як нелегко буде рости їй! Як і дитині — вчитися і ходити, і говорити, і думати. А мати-історія в неї мудра і терпелива — раділа, бідкалася і голубила, радила-навчала. Перші п'ять років, як український народ нарешті Україну назвав Україною.

Мені доводиться бувати в містах близьких і далеких, в інших країнах. Ще кілька років тому якось чи не скептично прислухались навіть до імені моєї Держави, інколи перепитуючи, чи я не помилилась. Слава Богу, сьогодні вже таке не трапляється. Більшість знає, що моя країна — велика європейська держава, юна і правічна, з нелегкою, але славною історією. І з великою невмирущою культурою. Листи зза океану тепер отримую з адресою «Україна» так звично, як звично і мені писати на своїх поштових конвертах «Україна. Київ...»

Своя мова, є воля, є своя пісня в моєї України. І хоча їй ще тільки п'ять років, виростає вона красивою і доброю, талановитою.

Київ.

Олівець, пензель, чиста сорочка... І воля!

ЗА ОСТАННІ роки всі вдосталь наслухались і наговорились про фінансові біди, матеріальну скруту. А ще — про драматичне становище культури та мистецтва. Втім, щодо останнього, мистецтва, — то далеко не все так плачевно, як декотрі кажуть.

Саме останніми роками побільшало людей на різноманітних виставках, вернісажах, кількість яких теж помітно зросла. Почастішали представлення наших митців за кордоном. Уже не рідкість — виставки зарубіжних майстрів у наших, європейського рівня, залах.

Багатотисячний загін художників України живе своїм життям, негаласливо, статечно, не хизуючись бідами, сподіваючись на кращі часи. Обговорити все це художники збираються на своєму з'їзді, котрий передбачається в грудні.

То як живеться Спілці художників України напередодні свого з'їзду? — з такого запитання почалася наша бесіда з керівником Спілки, народним художником України, професором Володимиром ЧЕПЕЛИКОМ.

— Як живемо? Хочу сказати «добре», але не можу. А «погано» — не хочу. Живемо, як і вся країна, — надіями. Я не належу до песимістів, швидше — реалістичний оптиміст і звик усе називати своїми іменами. Те, що мистецтво перебуває у важкому становищі, — це зрозуміло. Але бідкатися не хочу і не вмію, раджу собі й іншим шукати вихід і спиратися насамперед на власні сили й можливості. Звичайно, робити це разом, коли відчуваєш поряд друге плече, набагато краще. Така метафора мого бачення й розуміння сутності нашої спілки — надзвичайно розмаїтої за уподобаннями, характерами, позиціями мистецької «держави» зі своїм кодексом честі, моралі. Кажу так, бо художник, як і кожний митець узагалі, надто ранима і незахищена душа, совісна і тривожна. Ніякі «закони», якими керуються спритники від політики, економіки, бізнесу, митці не сприймуть і не зрозуміють, бо хитрити-дурити вони, здається, не зуміють.

Ось проведемо черговий з'їзд. Наболіло на душі в кожного, є що сказати, буде що почути, про що порадитися. Немало говорено й писано, у різних постановах стверджується, що творчі спілки не потрібні взагалі, що це пережитки минулого. Звичайно, авторам таких концепцій бачилися не стільки самі твердження, як майно, що його мають спілки і яке можна було б розподілити між собою. Непокоїло їх і те, що ті ж спілки — культурно-мистецька сила, з якою змушені рахуватися найвищі мужі держави.

—Володимире Андрійовичу, як Спілка художників законодавчо захищена від різних «концепцій»?

—Слава Богу, нещодавно Верховна Рада прийняла у першому читанні закон «Про творчі спілки». Народжувався він тяжко, зате є всі підстави, що невдовзі його буде прийнято повністю. Тільки тоді митець зможе легше дихати: той же художник знатиме, що жеківський чиновник не відбере у нього майстерню, а керівник з високого кабінету — виставочний павільйон, що за продану Мінкульту роботу гроші повернуться, а не щезнуть у філармонійних заходах, що плата за майстерню буде такою, як і за житло, а не такою, яку беруть із власників казино. І не менш важливо, щоб митець відчував себе вільним від чиновників різних калібрів і напрямів.

—Ваша спілка об'єднує митців зі сходу і заходу нашої держави, у них різні творчі напрями, бачення, уподобання, політичні симпатії тощо. Чи відчувається все це у повсякденному спілчанському житті?

—Останнім часом мені довелося побувати в регіонах країни. Скажу однозначно: я жодного разу не відчув неприязні львівського художника до харків'янина чи кримчанина, херсонця — до столичного майстра. Різні творчі напрями, уподобання теж не призводять до конфліктів чи непорозумінь. Політикою як такою кожен цікавиться в міру особистих бажань і наявності вільного часу, так би мовити. А часу вільного у митця зазвичай не буває. Звісно, деякі непорозуміння інколи виникають, але, як правило, так малопомітно й вирішуються. Це не означає, що художник — аморфна натура, позбавлена характеру. Навпаки, це люди з дуже сильним почуттям власної гідності, але незаздрісні і незлобливі. Тож «похвалитися» конфліктами, сварками не можу.

—Недавно один народний депутат України зазначив, що тільки Спілка письменників у нас політично активна, а набагато чисельніша організація художників не представлена жодним депутатом у Верховній Раді...

—За вдачею художникові чужа трибуна глашатая, йому потрібний олівець, пензель, чистий папір і чиста сорочка. І воля. Тож дуже хотілося б, щоб, нарешті, зрозуміли художника можновладці. Як боліла душа, коли забирали у столичних художників виставочний павільйон на вулиці Володимирській! А грандіозну, майже збудовану галерею образотворчого мистецтва України забрали під якусь урядову споруду. До кого тільки не зверталися — не допомогло. Що вже говорити про майстерні, на які зазіхають новітні бізнесмени та іже з ними. Але я вірю, що вже недалеко пора сучасних Ханенків і Терещенків, епоха нового Відродження.

—Володимире Андрійовичу, зумисне не питаю, де і які виставки та інші масові заходи провела спілка, бо намагаюся не пропустити помітні мистецькі акції. На тлі економічних негараздів — піднесення творчої активності. Як ви це прокоментуєте?

—Вважаю цілком закономірним явищем. У найтяжчі часи людина тягнулась до світла, до краси. Заборонити можна майже все, але любити і творити прекрасне не заборонити. Звичайно, дуже хочеться, щоб у державі панувала економічна і творча злагода, у суспільстві переважала гармонія цих начал.

Повторюю, я оптиміст і вірю в гарне майбутнє.

Інтерв'ю взяв
Володимир ГАПТАР.

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

Злий геній провінціалізму?

Нотатки про О. Корнійчука на тлі безплідних дискусій на тему «Чи треба рятувати українську літературу?»

ПЕСИМІСТИЧНИЙ пролог. Не треба бути фахівцем, щоб зрозуміти просту істину — піднесення й занепад у розвитку літератури не завжди залежать від рівня економічного розвитку суспільства та форми його політичного устрою. Напівфеодальна Росія минулого століття дала світові Івана Тургенєва, Льва Толстого, Антона Чехова, Федора Достоєвського (не вдаватимемося у питання етнічного походження названих письменників, яке тепер часто дискутується, а лише відзначимо, що їхня творчість легко подолала державні кордони північної імперії). Не менш економічно відсталі Індія, Колумбія, Нігерія, Чилі, Гватемала мають своїх письменників — Нобелівських лауреатів. США значно випереджають Францію за фінансовими спроможностями, але визнаних літераторів мають набагато менше.

Для України XX століття вершинними залишаються два періоди розвитку її літератури (й культури взагалі) — незабутні 20-ті з їхнім розмаїттям мистецьких шкіл та напрямів й культом національного та 60-ті, що народили хвилю письменників, які складають сучасне літературне покоління.

Як не дивно, але здійснивши одвічну мрію українських інтелектуалів, — вибороти політичну незалежність України, час утверджує в нашій державі культ посередності й творчого вакууму, оскільки кілька вдалих дебютів та переспіви знаними авторами давно відомого, звісно ж, не можуть утворити, як раніше говорили, літературного процесу. Може, тому й поезія та проза з легкої руки нечисленних прихильників нашого хутірського андеграунду стали називатися просто текстами?

З якою метою тривожимо «класика»

Зовсім не для того, щоб стати учасниками заполітизованих дискусій про його «велич» чи «нікчемність». Наше завдання скромне — відкрити читачеві одне цікаве спостереження, закономірне саме для доробку письменників-сервілістів, чия творчість всього лише ілюстрація до книги, назва якої «Тоталітарний режим».

... Ось юний О. Корнійчук вступає на творчу стезю. В Україні йде жорстока ідеологічна боротьба. Початкуючий автор оповідання «Він був великий» (зрозуміло, присвяченого В. Леніну) цілком нехтує будь-які літературні суперечки, бо він уже передбачив, хто переможе в тій боротьбі. Тридцяті роки, в Україні панує голод, нищиться національна культура, а О. Корнійчук пише п'єсу «Загибель ескадри», яка утверджує думку про безумовну перемогу більшовицьких ідей та поразку ідей національно-патріотичних. Сталін розправляється з тисячами радянських інтелектуалів, а О. Корнійчук у цей час видає п'єсу «Платон Кречет», в якій оспівує радість життя української інтелігенції. Напередодні війни з'являється п'єса «В степах України» з широковідомими образами Галушки та Часника. Це своєрідний апофеоз героїв-малоросів, які цілком відповідають характеристиці валуєвських часів: «хахол хитр и любит сало». Критики справедливо відзначили, що герої цієї п'єси «класика» відтворені в якомусь рослинно-біологічному існуванні, про що свідчать їхні прізвища: Часник, Галушка, Довгоносик... Такої ж художньої вартості більшість творів О. Корнійчука.

Захисники «класика» наводять приклади, коли його п'єси піддавались критиці. Було й таке, але лише тоді, коли автор не вгадував бажання замовника — тоталітарної системи. Про який дискомфорт можна говорити, якщо, здається, не було в СРСР нагород, які б не отримав О. Корнійчук. Й це закономірно для вірного слуги режиму, на совісті якого не одна творча (а то й реальна) смерть колег. Вірнішого слуги Мефістофеля українська культура не знає. Адже це руками О. Корнійчука розправлявся Лазар Каганович з Максимом Рильським, Юрієм Яновським, Іваном Сенченком, Павлом Тичиною. О. Корнійчук одним з перших накинувся на «Собор» Олеся Гончара.

Природно, що він таким чином дбав про себе, усував суперників, будував п'єдестал під майбутні пам'ятники.

Але, незважаючи на ці, можна сказати, титанічні зусилля, творчість О. Корнійчука не забезпечила собі довгого життя.

Чому?

Та тому, що він жив у вузьких рамках свого ПРОВІНЦІЙНОГО СВІТОГЛЯДУ, сформованого автократичним режимом. Він закономірно ігнорував саме мистецькі засади творчості, бо написане ним було відповіддю на догоду політики та ідеології недемократичного режиму. Справжній же письменник веде діалог лише з ЧАСОМ. Це до його нуртливого ритму прислухалися сучасники О. Корнійчука М. Куліш, М. Зеров, М. Хвильовий, В. Підмогильний, Ю. Яновський, О. Гончар.

Оптимістичний епілог. Упереджений опонент навіть у названих письменників знайде «гріхи» і буде мати рацію. Відомий ідеолог тоталітаризму недарма твердив, що жити в суспільстві і бути вільним від нього неможливо.

Та справа не в тім. Питання в тому, чи зробили ми висновки з гірких уроків минулого? Чи усунули умови для появи нових корнійчуків?

«Провінція — все те, що не думає, що воно столиця світу. Провінція — все те, що не стверджує себе столицею світу. Провінція — не географія, а психологія. Не територія, а душа», — твердить ось вже півстоліття вслід за Миколою Хвильовим невтомний Юрій Шевельов.

Корнійчуків породжує не лише недемократичність життя країни, але й відповідне середовище. «Ми в образах твоїх вітчизни бачим славу», — писав про О. Корнійчука В. Сосюра. Тепло відгукувався про «класика» й А. Малишко...

В умовах, коли національна духовність відроджується в атмосфері невизначеності гуманітарної політики й всезростаючого тиску іншомовної культури, потрібні особистості подібні Миколі Хвильовому та Василеві Стусу. Та очевидно їх мало сьогодні, якщо чути лише хор кволих голосів про «тяжкий стан національної культури». А де ж голос солістів? Голос, здатний порушити провінційний застій й переконати світ, що українська література відповість на виклик нашого бурхливого часу?

Володар цього голосу на шляху до нас, адже ми живемо в центрі слов'янського космосу, для якого поняття краси й добра ніколи не були порожнім звуком.

Ситий буквоїд голодних не розуміє, або Не питай, чому заплакані очі

НЕ УЯВЛЯЮ, як обходилася б держава без бюрократичного апарату. Хто обирав би, як липку, своїх громадян? Хто, нарешті, будував би перед ними барикади з більшовицьких бупижників у вигляді «Ніз-зя!», аби жилося їм усе гірше, гірше, гірше...

«Смирнова Л. А., 1952 р. н., мешкає з п'ятьма неповнолітніми дітьми в однокімнатній (18,25 кв. м) квартирі. Виховує трьох синів і дочок одна. Не працює. Сім'я жила на дитячі виплати, які на даний момент призупинено. Діти напівголодні. У квартирі, крім ліжок і стола, нічого немає. Вважаю за необхідне виділити багатодітній родині державну допомогу, оскільки їй загрожує голодне існування.

Депутат Н. ШЕВЧЕНКО.

(З акта обстеження матеріально-побутових умов)».

Таке становище — у тисяч сімей. І кожна з них нещаслива по-своєму.

Нині ж мова про конкретну родину, про неповнолітніх дітей, які, з'явившись на світ, «завинили» перед державою, її можновладцями лише тим, що народилися в багатодітній сім'ї.

— Не треба було плодити, — так цинічно завершують розмови в окремих кабінетах чинуші, які, на їх погляд, схопили Бога за бороду.

Людмила Смирнова, як і більшість її співгромадян, не схопила. Життя не склалося: з чоловіком розлучилася, на роботі потрапила під скорочення. Батько синів (дочок виховує як матір-одиначка) аліментів не сплачує, але донедавна допомагав добровільно: то на канікули забере, то сякого-такого краму купить, то грошей під розписку підкине.

Перебивалась випадковими роботами, картоплею з села.

А з січня нинішнього року доля заштовхнула жінку у безвихідь. Хто знає, які обставини змусили (то, врешті, справа особиста), але Людмила наважилася народити п'яту дитину. До липня ц. р. отримувала Смирнова від держави аж чотири види виплат у сумі 70 гривень.

70 на шістьох дорівнює... голод. А ще ж малюків одягти-взути треба.

— Як кажуть, збирала з миру по нитці, — говорить Людмила Андріївна. — Від асоціації багатодітних сімей дещо перепадало у вигляді одягу та продуктів, батьки з села допомагали...

Запнулася Людмила — перелічувати нічого. І як не допитувався, яким духом жило шестеро на 70 гривень — не сказала. Ну, не крала ж, сидячи вдома з немовлям?

Це питання виникло, до речі, і у фінінспектора, що нагрянув з перевіркою до Подільського райуправління соціального захисту населення. Перевірити правильність та ефективність використання бюджетних коштів на реалізацію Закону «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» — це вам не трастову компанію трясти. Тут без принципової дотошності не обійтися — адже йдеться про державні гроші, які служба захисту може помилково тринькати не за призначенням. Виявити недоліки, добитися вчасного їх усунення, тобто повернення кровних державі, —завдання фінінспектора ще за часів Маяковського.

А Тамара Іванівна Савенко на те і провідний економіст фінуправління столичної держадміністрації, щоб шукати і знаходити. Знайшла вона, як ви здогадуєтесь, порушення, а точніше, перевиплати Смирновій — всього 327 гривень.

Виявляється, Людмила Андріївна неодноразово засвідчувала, що відмовилася від аліментів, але у її справі не було відповідних документів (довідок з місця роботи колишнього чоловіка, що працює в Якутії, довідки з суду тощо). А без папірця ти — ніхто. Отже виплачувалися гроші безпідставно і їх треба стягнути на користь держави. З кого? З отримувача. Але оскільки вона бідна, як миша... припинити їй виплати допомоги по догляду за дитиною до 3-х років та до 16-ти.

Припинили. Але управління соцзахисту, працівники якого читають закони так, щоб діяти на благо людей, а не проти, почало доводити свою правоту. Зокрема, те, що питання про призначення допомоги у разі виплати аліментів за домовленістю батьків без рішення суду вирішують органи, які призначають допомогу. І це не самодіяльність киян, яким заманулося кидатись грошима наліво і направо.

—Така практика застосовується повсюдно, —стверджує спеціаліст відділу допомоги на дітей Подільського райуправління соціального захисту населення Галина Плюта. — А керуємося ми, між іншим, роз'ясненнями начальника управління Мінфіну Н. Квітко у газеті «Праця і зарплата».

Отже, працівник фінансового міськуправління ігнорує законні тлумачення Положення про порядок призначення та виплати допомоги?

—Я — буквоїд і вимагаю від усіх дотримання правила: будь-що має бути підтверджено документально, — відверто зізналася Тамара Савенко.

Що ж, у кожного свої функції: хтось має контролювати виконання бюджету, а комусь треба захищати знедолених. І якби вони не перетиналися, ці функції, щоб не страждали люди... Адже без порушень не буває, а якщо до того ж ревізор горить бажанням наловити блощиць...

Тривала розмова з фінінспектором (правда, не за Маяковським) засвідчила: марно сподіватися від буквоїда співчуття. Тамара Іванівна міцно стоїть на бюрократичних позиціях: на все має бути папірець. Отримала мати на дитину валізу продуктів — давай розписку, купив батько штани хлопцеві — візьми і розпишись. І ці «документи» віднеси в службу захисту — хай знають і вирішують: дати на дитину 5 гривень 20 коп. у місяць чи не дати. А не буде папірця —милосердя не виправдаєш.

На щастя, служба захисту населення Подільського району столиці захистила Смирнову і заодно себе. Працівники райуправління апелювали до міського управління, а також до свого міністерства. А там виявилися такі ж бюрократи, що і в фінорганах. Вони знають закон і дотримуються його букви.

«Вимагати... копій рішення судового виконавця про необхідність розшуку та довідки від органів внутрішніх справ про розшук особи чи довідки з місця роботи батька, що він не сплачує аліментів, як це зазначено в довідці міського фінуправління, немає підстав», — такий вердикт винесли «буквоїди» Мінсоцзахисту, вивчивши ситуацію у Подільському районі. І підтвердили, що припинення виплати допомоги на дітей Л. Смирнової незаконне. Висновки свої керівники Міністерства погодили з Мінфіном України...

...Служба захисту відстояла своє право захищати знедолених. А якби кияни мовчки погодилися з «Ніз-зя!» фінінспектора? Лише в Подільському районі на обліку перебуває 1817 одержувачів допомоги на дітей. З півсотні з них могли втратити і ті мізерні доплати, якби працівники управління не продемонстрували буквоїдство. А скільки бідних матерів в Україні стали б ще біднішими?

Отже є буквоїди і буквоїди. Хай будуть!

Іван ІЛЛЯШ.

Від редакції. Коли матеріал був підготовлений до друку, нам повідомили: виплати Л. Смирновій поновлено. Управління соціального захисту населення Подільського району надало багатодітній сім'ї матеріальну допомогу, забезпечило гарячими обідами, клопочеться про погашення заборгованості з квартплати...

На знімку: ситий голодного розуміє?

Фото Олександра НАУМОВА.

Сергій ПАВЛЕНКО, «Голос України»

«Рай» у неволі, або Чому і засуджені, і офіцери колонії-поселення харчуються... з одного котла

ЦЕЙ ЛИСТ надійшов до редакції з колонії-поселення № 65, що в Чернігівській області. Засуджений Володимир С. написав, що йому відмовлено у харчуванні. «Що мені робити? — розпачливо запитує у редакції. — Поки ви одержите лист — якось перебуду на хлібі та воді. А далі?»

За листом читача

Згадані рядки не могли не викликати занепокоєння: звісно, яке нині бюджетне фінансування таких установ. Отже, дожилися до того, що засуджених морять голодом? Автор навіть не побоявся назвати свого прізвища, отже, по-справжньому припекло? Те, що з ним вчинили, —гірка правда?

... Колонія-поселення № 65 з'явилася на Чернігівщині у 1992 році у невеличкому хутірському селі Домниці. Поява її супроводжувалася численними протестами жителів навколишніх сіл, церковними ходами в обласний центр. Справа в тому, що виправна установа розмістилась у стінах колишнього монастиря, який за радянських часів використовували як тубдиспансер. Отож люди просили, аби в них була церква, а святе місце не оскверняли злочинці. Ті протести — в минулому. Церква відроджена. Та й колонія-поселення специфічна — вона для засуджених, які твердо стали на шлях виправлення. Мешканці її мають пільговий режим утримання: кілька засуджених мешкають зі своїми сім'ями у сусідніх з Домницею селах. Вони з'являються двічі на тиждень на КПП, аби відмітитися.

Мій приїзд у колонію-поселення виявився запізнілим. Ні, з Володимиром С. нічого не скоїлося.

— Він написав перед звільненням листи не тільки вам, — зазначив заступник начальника виправної установи з соціальної роботи із засудженими Віктор Каптан. —Перевіряючі з різних інстанцій були. А помстився він цими перевірками нам за те, що хотіли, аби поселенець не бив байдики, а як слід працював у будівельній бригаді...

Оскільки засуджений вже нині на волі і вибув з області, я обмежився лише цим поясненням. Але, зрозуміло, не міг не з'ясувати для себе, як живуть засуджені, що роблять. Здивувався, коли дізнався, що, крім медсестри, поселенців обслуговує також стоматолог, причому в колонії можна поставити зубні протези. Ще більше здивувався, коли довідався про фінансування колонії-поселення: на кожного її утриманця не витрачається жодної бюджетної копійки! Харчування, одяг — це їхній особистий клопіт. Засуджені повинні працювати і заробляти кошти на прожиття.

— Але ж чи можна тут заробити, якщо у селах і своїм людям роботи немає? — здивувався я.

Виявляється, можна. У самій колонії-поселенні є цехи з ремонту легкових автомашин, виробництва шлакоблоків, надмогильних плит (останніх у радіусі 30 кілометрів ніхто не робить). Поселенці також шиють спецодяг, ремонтують взуття, плетуть сітки для овочів, роблять щітки для миття ванн тощо. Але найбільше їх працює в сільгосппідприємствах «Менському», імені Коцюбинського та «Маяку». Серед засуджених —нині 5 доярів, 5 трактористів, інші працюють або в будівельній бригаді, або на сезонних роботах—підбирають картоплю, чистять зібрані буряки (які влітку просапували)... Господарства розраховуються з поселенцями здебільшого вирощеним — отож у їдальні всі продукти зароблені. Однак пообідати у ній безплатно не можна. Засудженим за роботу в колонії нараховується заробітна плата, і її можна отримати повністю (тоді доведеться самому варити їсти) або частково, крім сум, витрачених на харчування. Завідувач їдальні Володимир Ф. (колишній майор міліції), який свого часу закінчив кулінарний технікум, з гордістю показав страви, які готує разом з підлеглими. У каструлі-котлі парував смачний уваристий борщ, на металевому листі смажилися м'ясні котлети.

— Ми все готуємо на совість, — сказав він. —Тому з одного котла у нас харчуються офіцери, прапорщики, які охороняють засуджених, самі поселенці...

Триразове харчування і тим, й іншим коштує 1-1,2 гривні на день. Отже, якщо працюєш, то й відповідно маєш.

Познайомився з кількома засудженими. Моїми співрозмовниками були колишній журналіст і молодий екс-офіцер міліції (дуже побив хулігана, перевищивши свої повноваження). Останній не харчується в їдальні:

— Я сам собі готую на плитці. Мені так краще й дешевше.

— Як вам тут?

— О, після попередньої колонії, де був, це рай. Інші порядки, людське ставлення.

Колишній журналіст, якого «знає увесь Київ» порядкує у невеличкій кімнатці-бібліотеці, де близько 1000 книг. Тут підшивки «Голосу України», «Урядового кур'єра», «Київських відомостей» та «Закону й обов'язку». Однак поселенці здебільшого надають перевагу телевізорам, які привезли спонсори. Недавно засуджених відвідали керівники чернігівських відділень Укрсоцбанку та Укрінбанку і подарували на «гурт» холодильник.

Засуджених раз на місяць можуть відвідувати дружини, родичі. Для цього є кілька кімнат готельного типу.

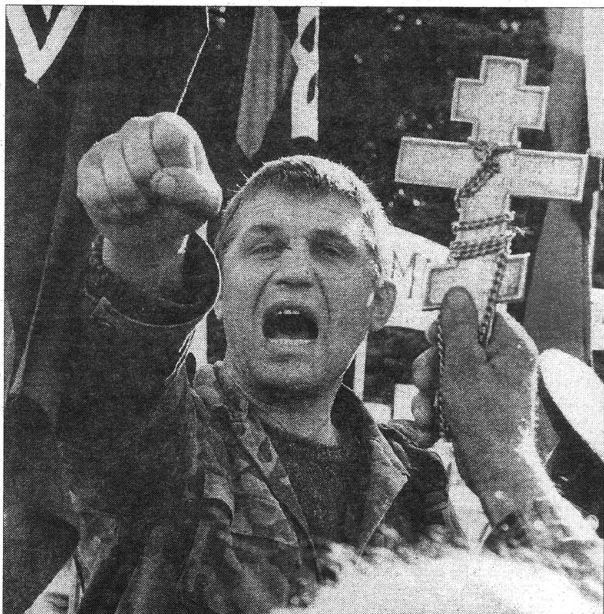
— Розумієте, — зазначає начальник другого загону Володимир Павленко, — у нашій колонії-поселенні люди адаптуються до нормального життя. Тут немає «авторитетів», всі однакові. І це допомагає нашим підопічним здебільшого без ускладнень почати жити на волі.

Хоча колонія є колонія. На роботу — під конвоєм. Не можна палити у кімнатах гуртожитку, вживати спиртне, навіть пиво. Сп'янілих, ініціаторів бійок відразу за рішенням суду відправляють у місця попереднього ув'язнення. Таких було цього року 31.

У господарів колишнього Домницького монастиря, схоже, скоро знову постануть проблеми власності, як це було 1992 року. У відродженій з допомогою прочан та поселенців церкві Різдва Пресвятої Богородиці, в якій розміщувалася донедавна їдальня тубдиспансеру(!), нині порядкують три ченці, два священнослужителі. Вони заявили свої претензії на один із корпусів колонії-поселення, мовляв, він не використовується, а Домницький монастир, який відроджується, не може прийняти всіх бажаючих. Але офіцери з колонії скептично оцінюють наміри ченців дати лад пустуючому приміщенню — дуже вже вони не переобтяжують себе роботою, здебільшого відпочивають, що не додає авторитету релігійному закладові. Може, тому до церкви засуджені ходять рідко.

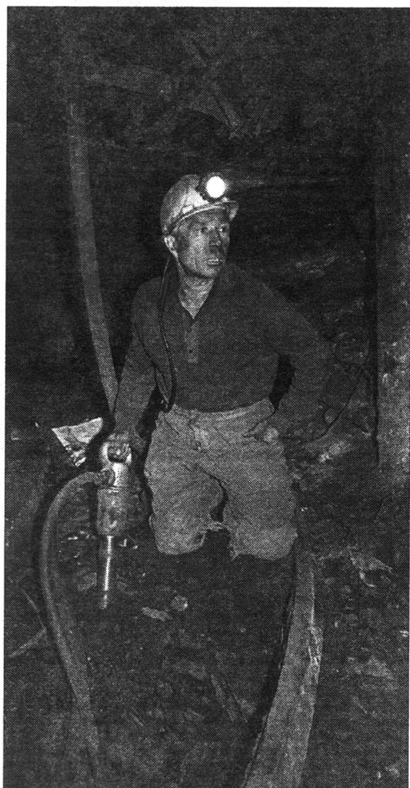
... Знаю, що в декого виникне крамольна думка: мовляв, у колонії не так вже й погано — і робота є, і відмінні харчі, і стоматолог допоможе, а на волі чи кожен те має? Та хотів би застерегти бажаючих туди потрапити. Звісно, це зробити легко. Однак перед Домницею засуджені 3—5 і більше років проходять школу значно суворішого режиму перевиховання! Щоб потрапити у колонію-поселення № 65, їм слід мати відмінні характеристики. То краще жити за Законом. Вивчати його в Домниці — малоприємна справа.

Чернігівська область.

... І перетакувати нікому не дозволимо

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, «Голос України»

Гортаю підшивку за 1991 рік і мимоволі пройmаюся тодішньою тривожною радістю.

Напередодні Всеукраїнського референдуму Президія Верховної Ради звернулася до співвітчизників із закликом підтримати Акт проголошення незалежності: «Скажемо «так» незалежній Україні, демократичній державі, в якій на першому місці будуть права людини...» (Уклін тодішній Президії і Верховній Раді!)

І був ранок... З удосвіта до Центральної виборчої комісії почали надходити телеграми. І не лише з України. Петропавловськ-Камчатський: «Голосуємо за незалежність». Мис Челюскіна: «Ми за незалежність». Це розкидані по світу українці озивались на клич матері.

Більш як 84 відсотки від загальної кількості виборців узяли участь у референдумі. Кожні 9 з десяти сказали «так».

А 5 грудня 1991 року відбулось незабутнє урочисте засідання Верховної Ради...

Через три дні — «У Мінську керівники Бєларусі, РРФСР та України підписали остаточний вирок колишній імперії» (це — заголовок із «Голосу України»).

Юній державі, як і людині, важко спинатися на ноги. Тим паче, що імперія так планувала економіку, щоб республіки взагалі не могли господарювати самостійно. Та під нами глибоке й міцне коріння Київської Русі, України козацької, досвід УНР. Вистоїмо! Маємо голови й руки. Працювати вміємо.

Наша незалежність народилася в грудні, взимку тобто. А зимородки, як відомо, життєстійкі. Сказали «так» і перетакувати нікому не дозволимо.

Знімки Юрія ВЕНГЕРЕША, Олександра ГЛЯДЄЛОВА, Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Валентина ПИСАНСЬКА, «Голос України»

Безпека одна на всіх

(Початок на 1-й стор.).

Дискусія щодо цього тривала два роки. Нині в Лісабоні вона має завершитися прийняттям декларації з нової моделі безпеки.

Центральну координуючу функцію нової моделі безпеки повинна виконувати ОБСЄ — як єдина європейська організація, що об'єднує інтереси держав Європи і Північної Америки. Лісабонська декларація визначить напрям руху до формування нової європейської архітектури, в основу якої закладені принципи, що відстоює ОБСЄ: єдина, неподільна демократична Європа, де однакова, рівна безпека і стабільність гарантовані всім країнам.

Унікальність цієї організації полягає в тому, що всі рішення тут приймаються консенсусом за умови, що всі країни-учасники — рівні. І для прийняття колективного рішення немає значення, хто за нього голосує — мала чи велика країна.

Україна стала членом ОБСЄ 1992 року і з самого початку свого членства проводить (і досить успішно) лінію на посилення ролі та ефективності Гельсінського процесу у зміцненні безпеки в регіоні в усіх її вимірах: політичному, військово-політичному, економічному, екологічному, суто людському.

Україна не тільки бере активну участь в обговоренні актуальних питань розвитку архітектури загальноєвропейської безпеки, виступає за вдосконалення інститутів і механізмів ОБСЄ, а й висуває цілком конкретні пропозиції, які, до речі, знайшли підтримку в багатьох країнах — членах цієї організації.

Зокрема, наша держава, підтримавши пропозиції країн—учасниць ОБСЄ щодо розширення партнерської співпраці з іншими європейськими і трансатлантичними структурами у галузі безпеки — ООН, НАТО, РПАС, ЄС, ЗЄС, РЄ, виступає за створення робочої групи з представників усіх цих структур. Група могла б відпрацьовувати відповідні механізми співробітництва, з'ясовувати можливі сфери застосування специфічного потенціалу кожної з організацій. Ці механізми слугували б основою нової загальноєвропейської системи безпеки, в якій ОБСЄ зосередила б свої зусилля на превентивній дипломатії.

Одночасно Україна заперечує ідею створення в рамках ОБСЄ ради безпеки або виконавчого комітету з обмеженою кількістю членів та обов'язковим характером рішень, оскільки це може підірвати саму природу ОБСЄ, яка є унікальним форумом, де всі держави-учасниці однаково відповідальні за підтримання стабільності в регіоні.

У цьому зв'язку Україна виступає за збереження правила консенсусу як основоположного принципу прийняття рішень, правда, з можливими певними його модифікаціями. Зокрема, у випадках, коли необхідне термінове втручання Ради Безпеки ООН.

Делегація України під час дискусій на саміті, очевидно, буде робити наголос іще на одному питанні: гарантій безпеки нейтральних і позаблокових держав, а також економічної безпеки та стабільності країн, що реформуються. І хоч кожна держава має право вільно обирати оптимальні шляхи забезпечення власної безпеки, в тому числі і приналежність до військово-політичних об'єднань, Україна прагне заручитися підтримкою країн-членів ОБСЄ щодо своєї ініціативи про створення в Центральній і Східній Європі зони, вільної від ядерної зброї, а також надання їй, позаблоковій і без'ядерній державі, спеціальних гарантій безпеки. А це можливо за умови створення універсального і всеохоплюючого режиму контролю над озброєннями, який „би забезпечував рівну безпеку кожної держави-учасниці, незалежно від її членства у військово-політичних союзах.

І хоч вироблення таких механізмів матиме декларативний характер, однак Лісабонський саміт стане ще одним кроком до зміцнення довіри і встановлення співробітництва, зокрема, і у військовій галузі, без чого міцна і стабільна безпека в Європі неможлива.

Надія БЕДРИЧУК, «Голос України»

Проковтнемо, як гірку пілюлю?

ЩО ВИ думаєте про діяльність іноземних компаній на українському ринку? Й економісти, й громадяни-«споживачі» досі не дійшли єдиної думки, хоча зарубіжні підприємці активно працюють у нас уже декілька років.

Кажуть, що з приходом на наш ринок іноземців, ми таки стали «цивілізованіші». Як писав один журналіст, країна навчилася пити пиво з жерстяної банки. Щоправда, викидати порожні банки в сміття ще не вміє. Але з часом усе буде...

Можливо, саме так напівцивілізовано відбувається нині завоювання українського ринку зарубіжними бізнесменами. Звичайно, колись державні мужі та романтики уявляли прихід до нас іноземних компаній зовсім не таким. Мріяли про те, як Захід інвестуватиме наше виробництво, як на порожніх полицях магазинів з'являться високоякісні вітчизняні товари, а там, дивися, й на експорт щось відправлятимемо...

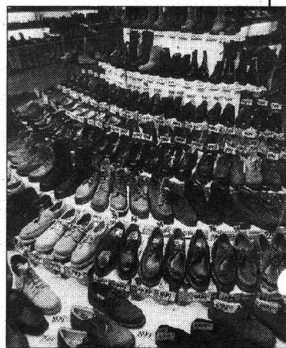
Насправді ж з інвестиціями іщось ніхто не поспішає: так, лише пробують воду. З набагато більшою охотою іноземні компанії взялися насичувати наш ринок своїми товарами. І роблять це досить успішно: вся Україна вже їсть однаковий шоколад, милиться однаковим милом і ходить в однакових сорочках. Ні, далеко не все це —непотріб. Проте, як відрізнити хороший іноземний товар від поганого, солідну зарубіжну фірму від «халтурників», точно не знає ніхто.

Свого часу довіряли розвиненим західним країнам, особливо європейським державам. Саме на такій довірі й досі грають виробники численних «підробок». Хитрують і під час створення спільних підприємств. Якщо ви десь почуєте, скажімо, про українсько-німецько-бельгійське підприємство, то, скоріше за все, це може означати об'єднання наших недавніх співвітчизників, які емігрували до Європи, але ще не втратили зв'язків з українськими друзями. І ось усі вони тепер дружно торгують китайським товаром...

Маленькі хитрощі є й у нових методах торгівлі. Нині вже нікого не здивують на вулицях молоді хлопці з яскравими краватками, які, після професійної усмішки та чергового «Добрий день!», пропонують вам придбати непотрібний товар за немалі гроші. Це так звана мережева система розповсюдження, яка народилася в США наприкінці 40-х років. За радянських часів, схоже, була побудована робота держстраху з його агентами.

У Сполучених Штатах мережева система розповсюдження особливої популярності набула наприкінці 60-х років, коли в Америці почався економічний бум. Тоді агентів набирали такі відомі компанії, як «Кока-Кола», «Колгейт», «Жиллетт» і навіть «Панасонік». Вони прагнули ознайомити людей зі своїми новинками, які побоювалися брати на реалізацію великі магазини. Проте в Україні так звані «канадські» та «новозеландські» компанії діють зовсім за іншим принципом: не пропагувати новий товар, а «спихнути» залежаний. Чого лише вартий усім відомий «Гербалайф» та його численні підробки, які нині завойовують Київ. А от два роки тому у Франції було порушено кілька справ про безчесну рекламу «Гербалайфа» та про порушення торгового та податкового законодавства розповсюджувачами цієї «панацеї від усіх хвороб». Відтоді й не сприймають «Гербалайф» французькі шлунки. Натомість його із радістю купують українці.

А хто зможе захистити нас від низькоякісних товарів та шкідливих продуктів? Певні спроби, звичайно, роблять і державні служби, і ентузіасти з товариства захисту прав споживачів. Нещодавно в Києві в Українському домі від-

бувся Тиждень якості, під час якого демонструвалися низькоякісні продукти іноземного виробництва. Проте, такі одиничні заходи проблеми не розв'яжуть: погані, але дешеві товари й надалі не зникатимуть із магазинів. Хоча б тому, що замінити їх вітчизняними товарами українська промисловість ще не може...

Замість післямови

Нещодавно газета «Файненшл таймс» провела спеціальне опитування на тему, яка компанія найбільш респектабельна та солідна у світі. Серед названих лідерів є й ті, хто нині освоює український ринок. Ось кому ви можете довіряти: на першому місці —американська компанія «Дженерал електрик», потім називають шведський концерн АББ, «Майкрософт», «Бритиш ейруейз», «Кока-Кола» та швейцарську «Нестле». Сьоме та восьме місце поділяють німецька автомобільна корпорація БМВ та американський концерн «Проктер енд Гембл». Наприкінці списку — італійський «Фіат», «Дженерал моторз» та американський «Хьюлетт Паккард».

Гороскоп Мадонни

Лордіс Марія Чикконе-Леон, новонароджена донька суперзірки попмузики Мадонни, додасть матері такого сімейного блаженства, що Мадонна народить другу дитину через три роки або навіть раніше. Такий прогноз штатного астролога газети «Нью-Йорк дейлі ньюз» Джойса Джиллсона.

«Коли і є такий знак Зодіаку, що здатен утихомирити Лева (Мадонну), то це Терези (Лордіс Марія), —запевняє астролог. — Тим, хто народився під знаком Терези, притаманний талант розумного маневрування. І хоча Мадонна зберігатиме контроль у своїх руках, що характерно для її знака, Лордіс Марія вміло домагатиметься від неї виконання своїх бажань. На противагу настирливому характеру мами донька буде таким собі залізним кулаком у вельветовій рукавичці. До речі, вельвет буде улюблена тканина маленької принцеси, яка одягатиметься відповідно до традиційних смаків, але модно, — прогнозує Джиллсон. — До 8 років (до 2004 року) Лордіс Марія буде серед законодавців мод».

Лордіс Марія дуже схожа на свого батька, американця кубинського походження Карлоса Леона, повідомила журналістам його тітка. 30-річний Карлос познайомився з Мадонною майже два роки тому в Нью-Йорку і відтоді був її особистим тренером. У Мадонни і Карлоса поки що немає конкретних планів щодо подружнього життя, проте, схоже, д щастя їм цього й не потрібно.

«Карлос дуже щасливий. Це також його перша дитина. І він завжди хотів мати доньку», — повідомив його батько, Армандо Леон. Тітка Карлоса (вона не забажала, щоб її ім'я згадувалося у пресі) також сказала, що батьки Лордіс Марії мають намір охрестити доньку.

Володимир СТРОЙ, «Голос України»

Паулс і в Америці Паулс

НЕЩОДАВНО латиські журналісти запитали у японців, що вони знають про Латвію? Після ніякової тиші знайшовся один, хто згадав: «А, це країна, де живе композитор Паулюс!». Знавець Латвії помилився всього на одну літеру. Звичайно, він мав на увазі Раймонда Паулса.

Одного з найвидатніших композиторів Радянського Союзу, колишнього міністра культури Латвії знають у цілому світі. Маестро Паулс вважає: крім такого всесвітнього визнання він може пишатися ще й тим, що виступив у одному з найпрестижніших американських концертних залів — Медісон Сквер Гарден. Саме тут відбулися концерти Раймонда Паулса та співачки Лайми Вайкуле.

Незважаючи на те, що жовтневе турне композитора по Сполучених Штатах та Канаді вже третє, Раймонду Паулсу вперше пощастило торкнутися клавіш Медісонського фортепіано. Адже раніше він грав винятково для латиської еміграції. Славетна зала Нью-Йорка, розрахована на шість тисяч чоловік, то завмирала, то вибухала аплодисментами — вередливі нью-йоркці, яких, здавалося, нічим не здивуєш, визнали талант маестро. Крім них на концерт прийшли й емігранти з усіх куточків колишнього Радянського Союзу. Адже для більшості з них це була чи не єдина можливість послухати забуті мелодії дитинства й згадати колишню батьківщину.

На початку концерту Раймонда Паулса відрекомендували публіці як композитора колишнього Радянського Союзу. Багатьом латиським емігрантам це не сподобалося, так само як і те, що більшість пісень лунала російською мовою. Тому посеред концерту неодноразово чулися репліки: «Раймонде, грай латиські пісні!». Композитор відреагував на це подякою латиській громаді за те, що вона прийшла на концерт. А вже після виступу пояснив свою позицію так: «Якби цей концерт був винятково для емігрантів-латишів, то він ніколи не відбувся б тут, у найпрестижнішій американській залі».

До речі, напередодні концерту Паулсу телефонували місцеві латиші й обурювалися його «зрусифікованістю», навіть погрожували проігнорувати цю подію, на що маестро відповів: «То й не приходьте».

Все ж, незважаючи на «невеличке непорозуміння», концерти пройшли у Північній Америці з тріумфом. Багато хто відкрив для себе композитора, багато хто згадав про нього, так само як і про ту, колишню батьківщину, музикою якої наповнив Раймонд Паулс Медісон Сквер Гарден.

Із опери в поп-музику. І назад

Цього тижня минуло рівно п'ять років відтоді, як помер від СНІДу рок-кумир 80-х років, лідер британської групи «Куїн» Фредді Меркурі. І саме цього тижня в Лондоні було нарешті оприлюднено його заповіт.

Новина виявилася несподіваною та очікуваною водночас: згідно з останньою волею співака, всі його гроші віднині будуть скеровані на створення Європейської камерної опери. А очолити оперу має давній друг Меркурі та зірка світового сопрано Монсеррат Кабальє.

Свого часу лідер групи «Куїн» і Монсеррат Кабальє записали разом кілька пісень, зокрема знамениту «Барселону» (до речі, саме тоді й почали оперну співачку звинувачувати у зраді традиціям і любові до «несерйозної музики»). Нині Кабальє намагається втерти носа всім своїм недоброзичливцям, утіливши в реальність такий серйозний проект, як Європейська камерна опера.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК, «Голос України»

Шахтарі бунтують без платні

Тим часом ділки мають із неї навар

УСІМ відомі проблеми вугільної галузі країни. Одні шахти закриваються, інші працюють, але видають інколи за добу (хто не знає, той навіть не повірить) по два відра вугілля на одного працівника. Платні шахтарі не одержують місяцями. Тим часом окремі особи, хоч як дивно, процвітають — будують небачені котеджі, їздять на найновіших іномарках.

Хто ці алхіміки, котрі одержують золото буквально ні з чого? Та ті самі керівники вугільних підприємств (не про всіх, звичайно, мова). Якесь вугілля нагора все ж іде. А де воно? Кошти з держбюджету для шахтарів надають. Куди ж вони діваються?

До цих «царствених» злочинів додаються ще й скоєні на рядовому рівні, які теж завдають відчутної шкоди шахтам. Крадуть кольорові метали, розбирають техніку, вирубують десятки метрів дефіцитних кабелів. Це часом призводить до простою цілих шахт.

Ось що кажуть з цього приводу керівники силових структур.

Юрій Черкасов, перший заступник начальника УМВС по Луганській області:

—Ми надіслали до міністерства пропозицію про створення в області спеціального підрозділу для боротьби із злочинністю саме у вугільній галузі. Він має складатися приблизно із сорока чоловік. Інакше фізично не зможемо домогтися помітних зрушень на краще. Уявіть собі, з червня 1996 року порушено 322 кримінальні справи проти тих, хто порушив закон на шахтах. З них — 76 справ про розкрадання у великих і особливо великих розмірах. Злочинці завдали збитків на суму 9,5 мільйона гривень.

Наше завдання — не тільки розкрити злочин і належно покарати винного. Ми прагнемо, щоб збитки було відшкодовано. Дуже важко пробратися хитромудрими лабіринтами досконало продуманих злочинів, замішаних на приписках, сумнівних бартерах тощо. Та вже сорок процентів збитків вдалося повернути.

У 26 кримінальних справах у нас проходять посадові особи, з них 65 — директори шахт. 45 приватних фірм відправляли важкою працею добуте вугілля до Росії, Білорусі, Молдови. А звідтіля — ні копійки. І директори мовчали, не били на сполох. Чому, як ви гадаєте?..

Останнім часом значно зросла кількість шахтарів, що страждають профзахворюваннями. Їм треба виплачувати так звані регресні гроші. Перевірка встановила, що 200 тисяч гривень регресних виплачено незаконно. Їх одержали люди, які жодного разу в шахті не були, —управлінці, бухгалтери, касири. 75 тисяч гривень «конторські» люди, які ділилися грішми з медиками (за оформлення потрібних паперів) повернули.

Ходять по шахтах області різні «міфи» —конкретні. Є фірма «Міф» у місті Красний Луч, яка незаконно скупила у таких же незаконних постачальників гору кольорових металів і зуміла, зокрема, 75 тонн їх переправити до Німеччини у Франкфурт-на-Майні. Подібні фірми діють у шести шахтарських містах.

Євген Трубников, начальник слідчого управління Луганської обласної прокуратури:

—Уже давно говорили про те, що шахтарям, яким не платять зароблене, треба йти з протестами не до міськвиконкомів, а до своїх керівників. Саме вони «крутять» у різні способи гроші, надані з держбюджету. Ось приклад. Порушено кримінальну справу проти начальника дільниці та старшого касира шахти імені 50-річчя Радянської України виробничого об'єднання «Антрацит». Протягом минулого та нинішнього років вони затримували платню на два-п'ять місяців. Було необгрунтоване розпорядження директора шахти про проведення бартерних операцій через комерційні структури. Виручене від бартеру йшло спочатку на продаж. І от зрештою шахта заборгувала 990 тисяч гривень платні.

Замість коментаря. Багато хто дорікає силовикам. Мовляв, чому так повільно дієте? Довго тримаєте заарештованих у слідчих ізоляторах, зволікаєте зі слідством тощо. Так-от, луганські силовики розповіли про такі труднощі, що здаються просто неймовірними непосвяченому: доводиться судити фантастично багатих людей. Ці люди наймають найкращих адвокатів колишнього СРСР. Злочини коять доморослі гастролери не тільки у близькому, а й далекому зарубіжжі. Слідчим треба туди виїжджати. А коштів на відрядження нема.

Ще один приклад, що вражає. Заарештовано групу бандитів-убивць. Щоб пред'явити усім звинувачення, потрібно 280 кілограмів паперу. Грошей на це немає. І шукай спонсорів...

Справді-бо, виходить, що на озброєного до зубів злочинця правоохоронець має йти голіруч.

Луганська область.

Богдан БЕРЕКЕТА, «Голос України»

Один день з Іваном Денисовичем,

або Невеселі зустрічі на вулиці Веселій

У селі Мильську Рожищенського району з Іваном Денисовичем Івановим я зустрівся випадково. Стояв собі чоловік з велосипедом, я зупинив автомобіль, щоб запитати, як краще виїхати із села. Дізнавшись, що перед ним журналіст, Іван Денисович жваво заговорив:

—Напишіть про мене. Маю сімдесят років, живу один. Усе життя працював у колгоспі, тепер не маю за що хліба купити. Їду до дочки — казала, пектиме хліб і пироги, запрошувала... Про мене хочете? То я з дочкою і сином познайомлю, вони тут-таки, в селі. Мають багато дітей, усі працюють у колгоспі, але їм не платять. Зять Арсен — 26 років ходить біля трактора —зарплату одержував весною минулого року. Як нам жити? Не знаєте? А хто знає? Ні, ні, ви не поспішайте, я до дочки запрошую. Дуже смачні печe пироги...

Біля невеличкої дерев'яної хатини, стіни якої обшиті руберойдом, ми зупинилися.

—Отут живе моя дочка Надія з чоловіком Арсеном, у них шестеро дітей — онуки мої, я їх дуже люблю... Надю, я тобі журналіста привіз...

Із хлівця, витираючи об фартушок руки, вийшла жінка. Це була дочка Івана Денисовича. Якось несподівано з'явився молодий хлопець, по хвилі біля нього стала дівчина. Жінка підійшла і сказала:

—Ви ближче до Києва, скажіть їм, щоб людям давали ту зарплату, яку вони заробили...

Ми зайшли в невеличку кімнатку. Піч пашіла жаром. Два ліжка, стіл, на тумбочці телевізор. У двох великих мисках росло тісто.

—Буду пекти пироги з яблуками і квасолею.

Голос Надії Іванівни потеплішав, обличчя посвітлішало. До хати зайшов син Микола, дочки Мирослава і Людмила. Господиня розповіла, що чоловік і троє синів працюють механізаторами в місцевому КСП «Прогрес».

—На роботу ходять, але зарплати не одержують. Як живемо? Продали в цьому році корову і двоє телят — купили хлопцям взуття. Вони ж у мене парубки, всі троє в українському війську служили, женитися їм треба. Хата в нас, самі бачите... Дві кімнатки. Хотіли будуватися. Здали на молокозавод тисячу літрів молока — грошей не платять. Що ж це таке?

—За два кілометри від села росте ліс, ми там рубаємо лозу, — повів мову Микола. — Ви можете дорікнути, мовляв, здорові мужики, а не можуть собі ради дати. Раду ми собі даємо. Я і мої брати любимо землю, своє село. Хочемо тут жити. Працюємо, стараємося, не п'яниці, не ліниві...

—Прийшли до нас нещодавно електрики, кажуть, відріжемо вам світло, не платите, — перебила сина мама. — А що слід робити моїм синам, яким не платять? Кому і що вони мають відрізати?.. То є в цій державі якась влада, що навела б порядок? Увімкнемо телевізор — так гарно балакають усі про село...

Коли вийшли на вулицю, впала в очі табличка на стіні: «Вул. Весела,7». Дві жінки несли на плечах в'язанки лози... Подумалось:«На вулиці Веселій живуть люди невеселі».

А ось бабуся з ціпком у руках дибає.

—Сказали мені, з газети чоловік. Подумала, може, дровами мені зарадите? Мешкаю одна-однісінька, — дріботіла старенька Софія Миколаївна Гордюк. — Попросила сусідів, то яблуню мені у садку зрізали на дрова, на кілька днів вистачить. А далі — як прийде мороз? Пенсії три місяці не платять.

А ще мене за поли хапав чоловік з ціпком у руках:

—Бідую, синку. На війні втратив здоров'я, сили в мене, щоб ходити до лісу по дрова, нема, а на брикет грошей не дають. Коли буде ліпше?

—Ви не були ще у мого сина Олександра, — запрошував Іван Денисович. — Його дружина Світлана працює телятницею, доглядає п'ятдесят гарненьких тварин. Але за роботу їй не платять. А в сина і невістки — п'ятеро дітей, всі вчаться... Ви питали, як виїхати із села? Біля зламаного дерева повернете ліворуч і прямо...

Волинська область.

Сергій МЕЛЬНИЧУК, «Голос України»

Без коньяку вони хутко здадуться

Фейлетон

... На центральному майдані Рівного творилося щось неймовірне. Пенсіонер Федір Грушко, у черговий раз не одержавши кровних 45 гривень, чалапав з пошти додому через той майдан. А тут таке!

Довгими чергами строчили відбійні молотки, розмахували ковшами потужні екскаватори, від'їжджали важучі самоскиди. Котлован з'являвся на очах.

— Робіть широкий! — гукав голова обласної державної адміністрації Роман Василишин.

— Щоб на всіх вистачило! — додав міський голова Володимир Мороз.

Екскаватори загарчали з іще більшим ентузіазмом. Довкола товпився народ, висловлюючи припущення.

— Будуть підземні гаражі, — долинало до пенсіонера Грушка з натовпу.

— А що — скарб знайшли? Кажуть, ніби під колишнім пам'ятником Леніну комуністи партійну касу закопали...

І тут на гусеницю заглушеного екскаватора піднявся обласний голова.

— Шановна громадо! — звернувся до народу. — Усім відомо, в якій великій скруті ми опинилися. Головна з причин — борги. Ніхто нічого не сплачує! Ні до бюджету, ні до Пенсійного фонду, ні за електроенергію та газ, ні, навіть, за житло. Майже 40 мільйонів гривень недоїмки! Якби ці гроші надійшли до бюджету, одразу всі одержали б зарплату.

Та оскільки всі засоби впливу вже вичерпано, вирішено піти на крайній захід — боргова яма! Котлован!

— Пр-равильно! — ревнув натовп. — Туди їх! На хліб та воду!

... Не встиг пенсіонер Грушко уторопати, що діється, як боргова яма вже була готова, навіть колючим дротом по периметру огороджена. Біля входу стояло два міліціонери з гумовими палицями. Тут же, неподалік, стіл, завалений якимись списками, а за столом — суддя в чорній мантії й чомусь у норковій шапці.

Почав прибувати транспорт з арештантами.

— Дивіться! — вихопилося з натовпу. — Директорів привезли! А то, мабуть, голови колгоспів... Гарні усі які, вгодовані. Зарплати, кажуть, собі поробили, як в Америці. Нехай посидять...

Услід за директорами до боргової ями стали запихати молодиків у шкіряних куртках — видно, бізнесменів.

— Не маєте права! — огризався один з них, той, у котрого міліціонери забрали «дипломат». — У нас демократія!..

— Демократії в борг не буває, — терпляче пояснював нетерплячому молодику обласний голова. — Яка демократія такі борги витримає!..

Привезли два автобуси міщан — злісних неплатників, як пояснив чолов'яга у чорній мантії, за електроенергію, газ і тепло, за квартиру.

— На скільки діб? — перепитував той, що у чорній мантії. — Поки не заплатите...

... Вечір упав раптово, наче рука податкового інспектора на плече крутія-бізнесмена. Боргова яма гула як розворушений вулик. Арештанти сиділи попід стінами окремими фракціями. У правому кутку організаційно оформлялася ліва більшість. Ліхтарі, підвішені на огорожі висвічували спраглі вуста.

— Без коньяку вони довго не витримають, здадуться, — сказав дідок з білою професорською борідкою. — Ось побачите — будуть платити, як миленькі...

І — як у воду дивився. Оскільки в'язням не те, щоб чогось випити, — їсти ніхто і не мав згадки давати, один із них, пузатенький, попросив негайно встановити у ямі телефон. Йому передали отой, що «дістає» на відстані. До володаря апарату в один момент вишикувалася черга — довжелезна, як колись у магазинах.

Хоча пенсіонер Грушко стояв зовсім близько до колючого дроту, почути, коли в'язні телефонували і про що говорили, йому не вдавалося. Долітали лише окремі слова. «Зв'яжіться.., нехай бос рішає... Москвою.., знаєш сам...» Перешкоджало рюмсання високого на зріст директора з лівої більшості.

— Запхали сюди, голота!.. У мене он третій особняк не закінчений, сьогодні, мабуть, бригада простояла. Доведеться, видать, платити податки...

Мобільні телефонні розмови тривали, а окремі вже почали штурмувати варту:

— Випускайте — завтра буде все заплачено!

Охоронці демонстративно не звертали на ті прохання жодної уваги і лише коли один із власників жовтої шкіряної куртки показав міліціонерам красномовний жест, один повернув голову:

— Нам, узагалі розмовляти з вами заборонено, але нехай уже: як тільки заплатите — так відразу й тю-тю, до ресторану, коли нетерпець...

... Пенсіонер Федір Грушко раптом помітив, як усе довкіл покрилося густим туманом, потім несподівано, мов у кіно, на майдані завирував день. Боргова яма вже була напівпорожня, а в'язні один за одним виходили на волю. Чолов'яга в суддівській мантії робив помітки у списках. Лунав красивий жіночий голос: «Панове, пішли платежі! Бюджет наповнюється, як ріка навесні! Поспішайте, панове, до кас — платня та пенсії чекають на вас».

Почувши, пенсіонер Грушко вже готовий був рвонути у бік пошти, як тут здійнявся туман, все навкруги загуркотіло, затряслося а тоді... На майдан, де вже і згадки не було про боргову яму, вийшов... гранітний вождь. Став на колишнє своє місце і промовив кам'яними вустами:

— Гнілой ліберализм! Только експропріація! І к стєнкє, мєрзавцев!.. Кстаті, вон старікашка стоіт подозрітельний, — показав кепкою у бік Грушка.

Стрепенувся з переляку пенсіонер Федір Грушко і... прокинувся.

— Господи! — прошепотів, витираючи лоба. — І привернеться ж таке! Казала ж моя, щоб не їв на ніч пирогів із квасолею...

Рівне.

Володимир КОРОЛЮК, «Голос України»

Сон розуму породжує чудовиська, або Білоруська віртуальна реальність

У СІЧНІ 1994 року голова антикорупційної комісії білоруського парламенту маловідомий депутат Олександр Лукашенко звинуватив у корупції Голову Верховної Ради Республіки Білорусь Станіслава Шушкевича і прем'єр-міністра країни В'ячеслава Кебича. Шушкевич посади позбувся, а Кебич продовжував керувати урядом. Невдовзі обоє стали кандидатами у президенти Білорусі. Однак виборчий марафон виграв Олександр Лукашенко. 24 листопада поточного року президент переміг у двобої з Верховною Радою і сформував новий парламент.

Серед тих депутатів, хто одразу після референдуму перекинувся на бік Олександра Лукашенка, був і екс-прем'єр В'ячеслав Кебич, якого нинішній глава держави і після своєї перемоги на виборах довго звинувачував у корупції. Але...

... Гра закінчилася, і відтепер можна перевести подих — незгодні опинилися за бортом великої політики. Отож можна спільно втілювати в життя політику, яка вигідна насамперед тому ж Кебичу і його фінансовій групі «Білорусь-Росія», тобто старій номенклатурі.

Власне, колишній другий секретар компартії Білорусі Олексій Камай під час нашого знайомства в білоруській Верховній Раді не приховував, що саме він був ініціатором і організатором усунення від влади першого спікера парламенту незалежної держави Станіслава Шушкевича. Олексій Камай зізнався також, що сприяв втручанню московських політиків у внутрішні білоруські справи, завдяки яким Олександр Лукашенко виграв час для проведення референдуму, оскільки вдалося зупинити процедуру імпічменту.

Отож сьогодні уже немає сумніву в тому, що колишній білоруській компартійній еліті був потрібен саме Лукашенко. Недаремно ті ліберали, хто вів директора радгоспу з Вітебщини до перемоги, невдовзі опинилися за межами президентської команди, а їхні місця посіло найближче оточення В'ячеслава Кебича.

Характерна риса усіх, окрім Чехії, постсоціалістичних держав — галопівна гіперінфляція, під час якої з'являються потужні фінансові верховоди, і розпочинається переділ власності. Колишній голова правління Національного банку Білорусі, а нині депутат Верховної Ради, Станіслав Богданкевич під час зустрічі з українськими парламентаріями спрогнозував початок гіперінфляції у 1997 році.

Отож малоймовірно, щоб найближче оточення здало Олександра Лукашенка протягом цього періоду. Бо, окрім того, він потрібен і для придушення опозиції внутрі Білорусі.

Схоже, репресивні заходи до «непримиренних» розпочнуться невдовзі опісля розкручування гіперінфляційної спіралі. Безжалісно придушуватимуть найменші прояви народного спротиву.

Про це прямо говорили під час наших зустрічей опозиційно налаштовані депутати. На їхню думку, Білорусь очікують важкі часи. Дехто проводив паралель з 1937 роком. Їх залякували майбутніми репресіями ще до проведення референдуму. А Олександр Лукашенко, не сумніваючись, заявив, що декому з них «доведеться вибирати іншу країну».

(Те, що Білорусь перетворюється на поліцейську державу, де не тільки грубо порушують права людини, а й нехтують міжнародними нормами, свідчить те, як зустріли на кордоні парламентську делегацію нашої держави. Митники всупереч усім правовим нормам оглядали речі навіть у тих депутатів, які перетинали кордон з дипломатичними паспортами. Водночас поряд, у вагончику, були працівники комітету державної безпеки, які знімали на відео весь процес огляду речей делегації Верховної Ради України. Ще раз нас зупинив і протримав біля як десять хвилин на півдорозі до Мінська пост дорожньої автоінспекції. Ні від кого вибачень поки що не надійшло.)

Безперечно, події в Білорусі пішли б іншим руслом, якби не позиція Росії. Власне, Росія сприяла поразці демократії у Білорусі на референдумі 24 листопада. Адже ніхто інший, як прем'єр Віктор Черномирдін, запропонував закласти в угоду заздалегідь неприйнятний для опозиційних депутатів варіант конституційних зборів з очевидною перевагою білоруського президента і збереженням референдуму. (Як пояснив Голова Верховної Ради Білорусі Семен Шарецький, російського прем'єра злякали й обурили кілька десятків біло-червоно-білих національних прапорів на майдані Незалежності перед парламентом. Інша причина такої поведінки «старшого брата» — боязнь президента РФ Бориса Єльцина імпічменту. Він просив Семена Шарецького, як стало відомо з добре поінформованих джерел, відмовитися від процедури усунення від влади президента Білорусі, щоб не створювати прецеденту на території СНД.) «Демократична» Росія, схоже, сприяла народженню і зміцненню у центрі Європи диктаторського режиму. А може, вона зацікавлена в ньому? Бо має безоплатний коридор на Захід, у власність її еліти перейдуть і вже переходять білоруські нафтопереробні заводи, МАЗ, тракторний завод, інші цінні промислові об'єкти. І їй однаково, що буде з багатостраждальним народом Білорусі...

... Як у старі добрі часи, тут по радіо знову звучать замшілі догми про масонську змову «супроти руського народу, який нарекли російським, щоб він забув про власне коріння». До програмних масонських документів віднесли і Паризьку Хартію Нової Європи. (Опісля такого пасажу учасника передачі письменника Івана Дашкевича ведуча зацитувала уривок із звернення президентів України, Польщі і Литви, у якому йдеться про те, що «відносини між усіма країнами нашого регіону повинні регулюватися відповідно до принципів Статуту ООН, Загальної декларації прав людини, Заключного акта Конференції з безпеки і співробітництва у Європі та Паризької Хартії Нової Європи»: Скромно і зі смаком. Розумій як хочеш.)

Щоправда, за поразку демократії у Білорусі провина лежить і на опозиційних силах. Ліберально налаштовані політики, оскільки боялися радикалізму народнофронтівців, привели до влади Олександра Лукашенка. А нинішня компартія Білорусі, перебуваючи в опозиції до президента, не змогла «поступитися ідеологічними принципами» і знайти спільну мову і з лібералами, і народнофронтівцями, хоча учасники останніх мітингів і скандували: «БНФ и ПКБ — это сила!».

Словом, оцей комплекс причин і породив «феномен» Лукашенка, для якого кумир —Гітлер, а зразок для наслідування — гітлерівська Німеччина тридцятих років. Дуже часто, особливо на помпезних мітингах, президент Білорусі полюбляє повторювати, що він гарантуватиме порядок і демократію в Білорусі. Схоже, перефразовуючи Людовіка XIV, він може і має право сьогодні сказати: «Держава і демократія — це я!»

Віктор ХОМЕНКО, журналіст

Таємниця космічного гаю

ЦЕ ДИВОВИЖНЕ дерево унікальне і формою гілок, і благотворним впливом на людину й навколишнє середовище. А ще тим, що росте воно лише в одному-однісінькому місці на земній кулі — у Новому Світі поблизу Судака. Та ще й на скелястому березі, який щорічно обпікають то спекотні, то крижані морські вітри. Тому такі покручені вічнозелені гілки схожі на натруджені старечі руки.

Хоча ботанікам відомо більше 20 різновидів ялівцю, поширеного у багатьох південних країнах, зокрема в Південній Америці, Греції, на Кіпрі, але то — кущі. У Криму ялівець деревовидний, реліктовий.

Перша з багатьох його загадковостей та, що росте він не тільки на землі, а й на скелях, як-от на Кримському півострові — на голому камені. Екскурсоводи, щоб привернути увагу відпочиваючих до дивного дерева, зберігаючи серйозність, говорять туристам: дивіться і вжахніться — хтось забетонував ці дерева, щоб подивитись, чи виживуть. І ті вірять. Обурюються. Потім доводиться їх довго переконувати, що новосвітський ялівець справді росте просто з каменю, в якому немає ні шпарки.

Вчені пояснюють цей феномен тим, що коріння ялівцю виділяє якусь особливу речовину, яка розчиняє камінь. А чим живиться ялівець на скелях, теж досі невідомо. Дехто з науковців припускає, що підтримує його космічна енергія. Екзальтовані прочани до реліктового гаю, збуджуючи одне одного чутками, взагалі вважають ялівець древнім посланцем з космосу і ледь не моляться на нього.

Знаємо точно одне: цілющий вплив на людину ялівець таки має, і неабиякий. Його фітонциди навіть стали вже предметом місцевого бізнесу. На сонячному півострові вам запропонують красиво оформлені зрізи його гілок як підставки під чайники, кавниці, самовари. Розрахунок, звичайно, на тих, хто жодного разу не вдихав справжніх пахощів новосвітського ялівцю. До речі, пахне лише живе дерево або кущ, через 7—8 років після зрізу запах його зникає. Так з'явився ще один вид браконьєрства. Ріжуть по живому ялівець, де тільки його не здибують. Гинуть і кущі звичайного ялівцю.

Майже на 500 мальовничих скелястих гектарах розкинувся гай, поширюючи навкруги цілющі пахощі. Повільно, століттями, росте ялівець, дуже довго (до тисячі років, як визначено в лабораторіях) живе. І досі ховає від людей таємницю свого розмноження. Вчені, ботаніки, агрономи досі не зуміли виростити його із зерен чи ягід. У природі відновлється дуже важко.

Стовбур і гілля його, міцні й красиві текстурою, не гниють. Балки з ялівцю, які вже понад 700 років лежать на одному з поверхів стародавньої Судацької фортеці, закам'яніли. Каміння башти навколо них уже тричі реставрували, а балки лежать.

А щодо цілющого впливу на людину, то прикладом може бути мій гід у цьому куточку Криму Володимир Васильович Клінченко — підтягнутий, спортивний, енергійний чоловік, за яким ледь устигаю стрибати по скелях, оглядаючи найчарівніші екземпляри дерев ялівцю. Володимир Васильович — колишній киянин, котрий у столиці після пенсії так розхворівся, що медичні світила порадили йому як єдиний шанс вижити саме це місце. Тут він воскрес і повернувся до повноцінного життя. Вже 15 років Клінченко прогулюється ялівцевим гаєм. Нині він громадський лісовий інспектор і екскурсовод. Ніхто не дасть йому його 80 років. Енергійна хода, юнацький блиск очей, моложавість обличчя і статури.

Про новосвітський ялівець Клінченко збирає інформацію давно і лише від авторитетних людей.

—Ягоди цього унікального дерева, — розповідає він, — використовують для лікування гострих захворювань нирок, багатьох інших хвороб. Коли ягоди розмолоти і кинути в печеню, то, яке б м'ясо ви не тушкували, обов'язково отримаєте смак індички. Захочете мати особливо делікатесне печиво — всипте молоті ягоди в тісто.

... І все ж таки секрет цілющості дивовижної краси ялівцевого гаю, вважає В. Клінченко і його друзі-науковці, — зокрема ось у чому. Сотні мільйонів років тому європейський континент був укритий крижаною шапкою заввишки до п'яти кілометрів. А сюди льодовик не дійшов. Тут були язики суші, на якій і вціліла найпрадавніша рослинність.

... Коли будете в Криму, згадайте, що є тут місце невимовної краси і цілющого запаху.

Крим.

Біля кого тепліше?..
Фото Валерія ІНЮТІНА.

Віктор СКРИПНИК, «Голос України»

Злодія виявив екстрасенс

236 автомобілів і мотоциклів викрадено нинішнього року на Вінниччині. На жаль, тільки в половині випадків міліції вдалося натрапити на слід злодіїв. Один з потерпілих звернувся до відомого екстрасенса. Той назвав місце, де переховували легковик. Однак, коли прибули представники міліції, машини там уже не було. Щоправда, викрадачі заїхали недалеко — той-таки екстрасенс вирахував напрямок їхнього руху.

Хоч і не дуже вірили в міліції отриманій інформації, але все-таки виставили пости на дорозі, що вела до Молдови. На ловця і звір біжить — так можна сказати про те, що сталося далі. Як з'ясувалося, на рахунку затриманих автовикрадачів було чимало крадіжок транспорту.

В обласній державтоінспекції знають про місцевого екстрасенса, однак до його можливостей ставляться скептично.

Вінниця.

Микола НЕЧИПОРЕНКО, «Голос України»

ПУП ЗЕМЛІ НАШОЇ,

Несподіваний ракурс

на думку багатьох дніпропетровців, — на Придніпров'ї

НАША держава, як відомо, розташована у центрі Європи. А центром самої України треба вважати Придніпров'я — так запевняють чимало істориків та астрологів, котрі дружно заходилися тут оприлюднювати свої таємниці, бачення і провидіння.

Посилаються вони ще на далекого Заратустру, який нібито пророкував неабиякий вплив земель, котрі лежать у межах сучасної Дніпропетровської області, на перебіг подій на великих довколишніх територіях, якщо й не на всій планеті. А пояснюється це, мовляв, тим, що тут глибоко в надрах — велетенський гранітний щит, який акумулює космічну енергію, здійснюючи в такий спосіб зв'язок Землі з незбагненним розумом Всесвіту. Мало не зосереджує тут космічний інтелект.

Якщо версія про те, ніби всі ми ходимо під ковпаком позаземних «спостерігачів», правильна, то Дніпропетровщина — один з небагатьох регіонів, котрий виконує роль приймального центру сигналів та імпульсів з далеких світів. Але досить, мабуть, і версії, що земне середовище справді не зачинене від процесів у космічному просторі, отже, має свої «пункти» зв'язку. Астрологи переконані, що космічна енергія впливає на долі окремих людей, поколінь, держав та цивілізацій, а також на долі ідей, прозрінь та відкриттів людства.

Ось що з'ясував, приміром, тутешній проповідник нової «жіночої» релігії отець Симеон, в миру — Семен Вікторов. Відомо, що автором першого проекту реактивного двигуна був син українського священика Микола Кибальчич. Свого часу Микола Іванович, закінчивши в Петербурзі медично-хірургічну академію, інтернатуру відбував у Катеринославському військовому госпіталі — саме там, де тепер відкрито національний аерокосмічний центр молоді України. А згодом тут лікувався від глухоти майбутній основоположник космонавтики Костянтин Ціолковський. Третім піонером ракетної техніки був русифікований прибалтійський німець Фрідріх Цандер — він розробив свій проект міжпланетного корабля, коли практикувався і проводив досліди на металургійній Брянці. У Катеринославі вихідець з Полтави Юрій Кондратюк створив креслення ймовірних міжпланетних літальних апаратів, про що повідав нащадкам у книзі «Тим, хто буде читати, щоб будувати». Бурхливі пореволюційні роки громадянської війни Кондратюку довелося пережити теж у Катеринославі...

Оце такі факти. Ясна річ, тлумачити їх можна по-різному. Та квапитися називати їх випадковим збігом, гадаємо, не слід. Адже в теперішньому Дніпропетровську — не найбільший на планеті ракетно-космічний концерн, тут сконструйовано найкращі у світі ракетоносії і вже понад чотири сотні різноманітних космічних апаратів, які подолали земне тяжіння. То як заперечувати, що цей край не обдарований унікальною космічною енергією?..

Усе це цікаво і з другого боку: земля, що «спілкується» зі Всесвітом, не випадково п'ятсот з лишком років тому в щільному оточенні суцільних європейських монархій стала колискою козацької вольності, демократії та державності. Згодом тут народжувалися люди, котрим потім судилася долею стезя державних мужів чи провідників свого народу.

Щодо останнього було немало пересудів і пристрастей. Пригадуєте, як з легкої руки колишнього союзного нардепа Сергія Конєва Дніпропетровщину нарекли батьківщиною застою? Але навіщо плутати грішне з праведним — викривлену систему, яка донедавна в нас панувала, із землею, котра ніскільки не винна в тому, що спроможна плекати людей великого масштабу на запити й вимоги будь-якого часу? Адже великі таланти, непересічні здібності справді від Бога, себто від позаземних, космічних чинників, а як цими талантами розпоряджаємося — винятково на нашій з вами совісті, хіба не так? Отож якщо в недалекому майбутньому Дніпропетровщину назвуть уже батьківщиною державного відродження України, це буде зрозуміло і цілком закономірно.

Підстав для такого передбачення не бракує. Смію запевнити: допоки навкруги переважно лише говорять про державотворення і розбудову молодої незалежної України, то тут засукали рукава і наполегливо працюють задля цієї мети. Уже, зрештою, не астрологи, а політики та практики друкують у тутешніх газетах статті під заголовком «Дніпропетровщина — мірило і орієнтир». То чому тоді дивуватися, що звідси вихлюпнулася на київські пагорби плеяда сучасних державних мужів? Хоча мої земляки схильні пояснювати це не так міфічною наснаженістю їх чудодійною космічною енергією, як тим, що унікальна індустріально-аграрна Дніпропетровщина, де об'єктивно зосереджуються і зосереджуються досі кращі інтелектуальні сили, не може не підносити на гребінь тих, хто здатний на великі діла.

Тим паче в сучасній ситуації. Нарікань на тих, хто тепер державу очолює, задосить. А найавторитетніші вчені зауважують і підказують, що навіть до неприродного середовища нам, людям, легше акліматизуватися, ніж потім реакліматизуватися до нормального.

Дніпропетровськ.

Тетяна НОВИКОВА, журналіст

Третя спроба

Схоже, що в Криму, як за часів античних, можуть з'явитися міста-держави. В автономії вже є дві адміністративно-територіальні одиниці — місто Севастополь та Північно-Кримська експериментальна економічна зона «Сиваш». На особливий статус претендує Ялта.

Цю ідею голови міськради М. Діскіна підтримав народний депутат України від Ялтинського виборчого округу І. Франчук. У його зверненні, в тому числі до адміністрації Президента та Кабміну України, йдеться про те, що в серпні цього року, після зустрічі Л. Кучми з мером Ялти, «Президент України доручив Діскіну підготувати пропозиції щодо стабілізації економічного, соціального та екологічного становища Великої Ялти». Спільними зусиллями голови міськради, депутатської робочої групи та безпосередньо І. Франчука їх було підготовлено. А в їхню основу «покладено принцип надання місту Ялті спеціального статусу на період з 1 січня 1997 до 31 грудня 2000 року».

Головна вимога — «щоб усі податки та інші обов'язкові платежі, які збираються на території Великої Ялти, у повному обсязі зараховувалися в бюджет міста». Фінансування ж таких програм, як «газифікація, ремонтно-відновлювальні роботи каналізаційних мереж та водопостачання міста, здійснюватиметься через державні інвестиційні програми соціально-економічного розвитку України. Для цього передбачатимуться цільові кошти для Ялти з бюджету держави окремим рядком».

Напевно, кожне місто півострова воліло б жити самостійно, але якщо всі вони відокремляться, і ніхто не платитиме податків у скарбницю держави, чи потрібна вона тоді взагалі?..

Сімферополь.

Григорій ОХРІМЕНКО, член Спілки офіцерів України

Гостини в сестер Степана Бандери

АНДРІЙ МИХАЙЛОВИЧ БАНДЕРА був священиком. Разом з дружиною Мирославою Володимирівною виховав семеро дітей: Марту-Марію, Степана, Олександра, Василя, Богдана, Володимиру та Оксану.

Доля цієї західноукраїнської родини склалася так. Мирослава Володимирівна померла на тридцять третьому році життя. Андрій Михайлович удруге не одружився, сам виховував п'ятьох дітей, а Володимиру та Оксану віддав на виховання сестрам дружини.

Оксана після закінчення гімназії працювала у Тростянці Івано-Франківської області вчителькою молодших класів. Разом з нею мешкали батько і сестра Марта. За місяць до початку війни Німеччини з СРСР їх усіх заарештували. Незабаром у Києві за вироком несправедливого суду Андрія Михайловича розстріляли.

Марті та Оксані судилася тяжка доля. Заслані до Сибіру, працювали на найтяжчих роботах: рубали ліс, будували заводи, прокладали дороги. Із Сухобузівського району Красноярського краю Оксана (на фото ліворуч) повернулася в Україну 1989 року. Марта померла на засланні 1982-го.

Володимира (на фото праворуч) була одружена зі священиком Федором Давидюком. Жили в Бориславі, мали шістьох дітей. 1946 року сім'ю заарештували. Федір загинув у мордовських таборах. Володимира та її діти поневірялися у засланні — у Красноярському краї, в Караганді тощо. Повернулися в Україну 1956 року. Найменший її син Микола нині керівник одного із районів Івано-Франківщини.

Степан став визначною постаттю в українському націоналістичному русі. Вершиною його та Ярослава Стецька діяльності було проголошення 30 червня 1941 року у Львові Акта про утворення незалежної України. Проте це розійшлося з планами Гітлера. Тому Степан з братами Олександром та Василем опинилися в німецькому концтаборі. Олександр та Василь 1944 року саме там і загинули. Степанові ж допомогли втекти друзі. Спочатку він переховувався в лісі, а потім жив у Мюнхені під прізвищем Попель.

Богдан на початку 1944 року загинув у Херсоні, де створював осередки ОУН для опору німецьким окупантам.

Дружиною Степана була Ярослава Опорівська, дочка священика, який під час першої світової війни служив капеланом у січових стрільців. Загинув у бою проти поляків. Ярослава померла в Канаді. Серед живих дітей Степана зосталася тільки Леся, яка нині мешкає в Канаді.

Про все це я дізнався, відвідавши наприкінці вересня 1996 року Володимиру та Оксану, які мешкають у Стрию Львівської області. Їм і тепер живеться нелегко.

Микола НЕЧИПОРЕНКО, «Голос України»

Двигун іще не вічний, але...

Подія, яка щойно сталася у Дніпропетровську, залишилася майже не поміченою. Насправді знаменує собою непересічне відкриття кінця XX століття, а Україну може одним махом ввести в когорту найконкурентоспроможніших автомобілебудівних держав. Це гарантує ще не знаний двигун внутрішнього згорання, створений криворіжцем Леонідом Шафіром.

Історія, власне, банальна. Одинак-винахідник сконструював оригінальний силовий агрегат, який обіцяє революцію в автомобілебудуванні. Проте всі, до кого він звертався, відмахувалися, а то й кепкували.

А те, що винайшов Леонід Шафір, називається просто і ясно — безшатунний двигун внутрішнього згорання. Леонід Семенович налічує щонайменше двадцять вельми істотних переваг свого творіння над наявними нині двигунами. Він, по-перше, відмовився від таких традиційних і ніби незамінних речей, як шатуни і колінвали, бо використав «не відому досі автомобілістам світу кінематичну схему», тож продуктивність і потужність значно зростають. А, по-друге, його двигун за новим принципом розпоряджається і тепловою енергією, заощаджуючи мало не сорок відсотків пального. По-третє, цей двигун бездоганно впорувтиметься зі своїми обов'язками і на легкових та вантажних автомобілях, і на тракторах, і на літаках — де завгодно. Нарешті, виробництво двигунів конструкції Леоніда Шафіра буде менш трудомістке, ніж виробництво теперішніх.

Та ніхто не квапився визнати винахід, тим паче випробувати його. Всюди, куди стукав, Леонід Шафір наражався на нездоланну стіну байдужості та нехтування.

І от сталося те, що давно мало статися. Натерпівшись невизнання, винахідник звернувся до голови Дніпропетровської обласної держадміністрації Миколи Деркача: допоможіть, посприяйте з'ясувати істину. Микола Іванович попросив відомого вченого — академіка Володимира Прєснякова разом з іншими провідними науковцями Дніпропетровська терпляче вислухати «доповідь» Шафіра. І ось маємо тепер авторитетний висновок: «Автор працює в дуже важливому для нашої країни напрямі, і цю розробку конче потрібно підтримати й розгорнути в значно ширшому масштабі». Щоб на межі двох століть справді не втратити можливість дати світові унікальний силовий агрегат принципово нового покоління.

Чи здійсниться багатоліття, вистраждана мрія криворізького винахідника? Наша історія знає достатньо випадків, коли співвітчизники робили неабиякі відкриття-винаходи, однак першість у підсумку перепадала іншим.

Якщо і раніше ми не вельми поштували своїх винахідників, то тепер і поготів більше в «пошані» чомусь ті, хто руйнує, а не навпаки, мудрує та творить...

Дніпропетровськ.

Віктор СКРИПНИК, «Голос України»

Театр, що починається із цвяха

У Вінниці з'явився новий мистецький колектив — театр-студія Сергія Вахтерова, створений при обласній державній телерадіомовній компанії.

На прем'єру-виставу за п'єсою М. Булгакова «Майстер і Маргарита» прийшли не лише земляки акторів. У залі було немало гостей із столиці: народні депутати, відомі політики. Дебют збігся з проведенням в області Днів Народно-демократичної партії, їх учасники охоче взяли участь у презентації. Схоже, периферійний театр не розчарував гостей.

Успіх справедливо ділив з акторами генеральний директор обласної телерадіомовної компанії письменник Михайло Каменюк: театр— його творіння.

Вперше Каменюк побачив молодого актора Вахтерова на сцені обласного музично-драматичного театру імені Садовського. Сергій тоді ставив свою дипломну роботу — мюзикл К. Портера «Цілуй мене, Кет». Жанр, театрали це знають, незвичний (мюзикл синтезує у собі елементи драми, пластики, хореографії, музики і вокалу). За таке мало хто береться — пекельна робота. Зрештою, до Вахтерова і поки що після нього у Вінниці мюзикл ніхто не ставив. Державна атестаційна комісія Інституту театрального мистецтва оцінила роботу свого дипломника на «відмінно» та ще й з плюсом (до приходу в театральний Сергій уже мав вищу освіту, закінчив Інститут культури в Києві). Цією виставою Вахтеров заявив про себе швидше як умілий режисер-постановник. Його талант актора викладачі мали нагоду оцінити раніше — не кожного п'ятикурсника, навіть їхнього вузу, залучали до участі у спектаклях популярного у столиці театру російської драми імені Лесі Українки.

На роботу Сергій приїхав таки до рідної Вінниччини (родом він із історичного містечка Брацлава). Дуже скоро йому стало тісно у прокрустовому ложі обласної сцени. Чи не перший це помітив уже згаданий М. Каменюк.

Після роздумів Сергій пристав на пропозицію перейти на телебачення і створити свій театр. Нині тут готують першу телеверсію спектаклю свого театру. Компанія передала театру приміщення. Вахтеров там днює і ночує: погоджує питання з пожежниками, переконує будівельників, що професійна сцена будується протягом п'яти годин, а їм, бачте, мало і чотирьох днів.

— Поки що наш репертуар складатиметься із восьми вистав, — каже співрозмовник. — Прем'єру ви вже бачили. Готова до показу ще одна — «Синій автомобіль» за п'єсою Ярослава Стельмаха.

— І все це силами трьох акторів?..

На моє здивування Вахтеров відповів так: «А хіба то нормально, коли в театрі більше акторів, ніж глядачів у залі?»

Одного із колег Сергій представив так: «Серед митців є актори, про яких кажуть: це — людина-театр. Такий Микола Семенов». Третій актор, точніше актриса — Людмила Буляк. Після закінчення театрального вузу працювала у молодіжному театрі «Каро». Проте залишила Київ, повернулася додому.

На прем'єрі було мало декорацій. Сергій усміхається: «Ні декорація, ні реквізит, ні костюми не вирішують успіх вистави. Головне — актор». Він має вийти на початку вистави на сцену, забити посередині цвяха і впродовж наступних двох годин тримати навколо нього глядача завороженим...

Вінниця.

Людмила МИКИТЮК, «Голос України»

З Любимовим не розлучайтесь

На сцені київського театру імені Івана Франка завершилися гастролі славнозвісної московської Таганки.

Таганка не була в Києві 25 років — факт промовистий. Запізнившися на чверть століття, вона все одно подивувала нас фактом своєї появи, бо приїхати нині всім театром з Москви до Києва коштує шалених грошей. Любимов привіз два відносно старі спектаклі «Володимир Висоцький» та «Майстер і Маргарита» (деякі несерйозні критики дорікнули за цю неновизну, так ніби Київ уже мав змогу їх бачити; ніби це не класика; ніби не є загальновідомим, що кращі любимовські спектаклі, безвідносно до того, як ставиться до цього Київ, ідуть не одне десятиліття). Були показані колись закритий, а згодом поновлений «Борис Годунов» й два відносно нових спектаклі — «Живаго» та «Медея». Одну з останніх прем'єр — «Підлітка» театр не зміг привезти через масштаби сценографії.

Можна, сидячи біля теплої газової комфорки, тільки помріяти: коли ще Таганка з'явиться в Києві. Хоча кмітливі українці правильно діставали Любимова запитанням: «Що привезете наступного року?» Юрій Петрович відповідав, що працює над «Братами Карамазовими». До речі, наступного року в нього ювілей. Химерно: лідер відверто АНТИ-радянського театру, який був кісткою в горлі цієї влади, народився в рік жовтневої революції. Хай нас не звинувачують у нахабності, але творчі здобутки Любимова, на відміну від здобутків його ровесниці, — заслуговують на любов.

Олег МАРТУСЬ, журналіст

Шелленберг – не шеф фашистської розвідки, а письменник з України

Сім десятиліть тому на півдні нашої країни успішно розвивалася німецькомовна література

Легенди і дійсність

Хто бував у Запорізькій області, не міг не чути від старожилів колишні назви населених пунктів: Гальбштадт, Люксембург, Ейгенфельд, Йоганесрує, Гнаденталь, Лібенау... Німецькі поселення в південноукраїнських степах — цікава сторінка вітчизняної історії. Дослідник освоєння цього краю К. Ліндеман писав, що німецькі колоністи протягом 100—150 років перетворили голі і не використовувані досі степи Таврії та Криму на родючі поля. 1828 року герцог Ангальт-Кетенський придбав понад 40 тисяч десятин землі в районі нинішньої Асканії-Нової. Потім він продав маєток іншому колоністу — Фейну, який поріднився з колоністом Фальценом, і так виник рід «королів вівчарства» Фальц—Фейнів. 1874 року тут було закладено тепер всесвітньо відомі зоологічний та ботанічний парки. В середині XIX століття у Велико-Анадолі Віктор фон Графф розпочав роботу з розведення в степу рятівних для сільського господарства лісів.

Зрозуміло, що німецькі цілинники намагалися розвивати й своє культурне життя. У 20-ті роки в Україні видавали німецькою мовою понад 1000 книг та журнальних статей, виходило 20 газет та журналів, працювали технікуми та вузи.

Російський «Литературный энциклопедический словарь» подає дані про письменника Давида Шелленберга (1903—1954), автора повістей «Спрагла земля» та «Бідняки-меннопіти», розгалужених оповідань, поеми «Фантазії у Гальбштадському окрузі». Всі книжки видані в Казахстані.

Доповнимо наведені дані. Давид Шелленберг народився в Україні, а Гальбштадт — це нині Молочанськ Запорізької області.

У 30-ті роки разом з колегами сюди приїздив німецький поет-перекладач Еріх Вайнерт. Тут же діяло й німецькомовне видавництво «Веселка» (організатори — акціонери-менонiти), а в Пришибі — видавництво «Готліб Шаад», власниками якого були німці-лютерани.

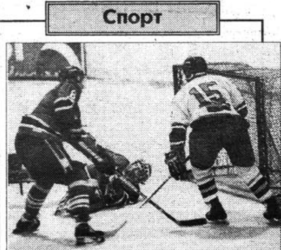
Разом і Д. Шелленбергом німецькомовну українську літературу творили Ернст Шрілль, Георг Люфт, Рудольф Рабич та інші.

Активно працювали й німецькомовні письменники в інших республіках СРСР, які й заснували так звану радянську німецьку літературу. Професор-лінгвіст А. Штрем навіть поставив питання про створення «радянської німецької мови» та введення в СРСР нової німецької орфографії.

Хтозна, як би розвивалися події в майбутньому, але наприкінці 20-х років, у період формування тоталітарного сталінського режиму, ситуація різко змінилася. Радянські німці, яких більшовики розглядали в перспективі як п'яту колону, активних учасників майбутньої світової пролетарської революції, зазнали незаконних репресій та депортації (не забуваймо, що їм як і багатьом радянським людям довелося пережити також голодомор, заборони релігійного життя, позбавлення права на розвиток своєї мови, школи та вищої освіти). На початку другої світової війни в Москві було вирішено німців депортувати. «Надо выселить с треском», — таку резолюцію наклав на документі Сталін. Відступаючі гітлерівці вивезли до Німеччини майже півмільйона своїх співвітчизників — фактично все німецькомовне населення України. До речі, Гітлер планував розселити українських німців навколо Вінниці, де він, як відомо, мав свою резиденцію.

Зазнали репресій і українські німецькі літератори — в датах їхньої смерті часто зустрічаємо жорстокий 37-й рік.

Спорт

Як і повинно бути...

Хокей. Після перемог над гродненським «Німаном» — 6:2 і 4:0 (у повторному матчі шайби закинули: Муханов, 18, Зіневич, 27, Дидковський, 43, Сальников, 56) — київський «Сокіл» розмістився в турнірній таблиці чемпіонату СЄХЛ на місці, яке відповідає його класу.

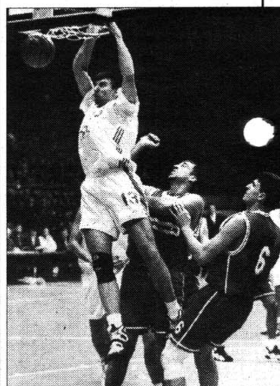
	І	В	Н	П	Ш	О
Сокіл	14	12	2	0	74-18	26
Полімер	16	12	1	3	96-37	25
Тівалі	16	9	3	4	62-32	21
Німан	14	8	2	4	72-38	18
Олімпія	12	5	3	4	46-43	13
Юніорс	14	3	2	9	45-63	8
Крижинка	14	2	3	9	33-62	7
Юність	12	1	1	10	22-73	3
Енергія	12	1	1	10	24-108	3

Київський клуб «Крижинка» в чергових матчах спершу поступився польській команді «Олімпія» — 2:4 (Разін, Чурсін — Радванський, Гіль, Паєрський, Тжопек), а потім зіграв внічию — 6:6 (Горулько — дві, Чубенко, Разін — дві, Сидоров — Паєрський, Варан, Слабон, Куц — дві, Гіл).

На знімку: грає київський «Сокіл».

Фото Миколи БОЧКА.

Радісні хвилини

Для баскетбольних збірних, які посідали перше-друге місця в групі D відбіркового турніру, матч у Києві був вирішальним. Адже перемога практично забезпечувала собі місце у фіналі чемпіонату Європи. На нашу радість збірна України переконливо виграла у турецької команди — 85:74. А найрезультативнішим у складі нашого колективу був Олександр Лохманчук з київського клубу «Будівельник-Хорда» — 22 очка. На знімку Миколи Бочка зафіксовано, як Олександр ефектно забиває м'яч згори в кошик гостей.

***

Міні-футбол. У Барселоні триває чемпіонат світу. Збірна України після поразки в другому матчі від іспанців — 1:4 — у завершальній зустрічі в підгрупі взяла гору над збірною Єгипту — 10:2. Українська команда вийшла до чвертьфіналу змагань.

Відкрите акціонерне товариство

«Запорізький автомобільний завод»

запрошує своїх акціонерів на перші збори, які відбудуться 15 січня 1997 року в Будинку культури ВАТ «АвтоЗАЗ» за адресою:

Запоріжжя, просп. Леніна, 9 (зупинка транспорту «Автовокзал»).

Порядок денний:

1. Затвердження схеми реструктуризації ВАТ «АвтоЗАЗ» та плану дій з її виконання.
2. Розгляд та затвердження змін до Статуту ВАТ «АвтоЗАЗ» в частині передачі деяких повноважень загальних зборів уповноваженій особі по управлінню державним пакетом акцій Спостережній раді та правлінню.
3. Про відчуження майна.
4. Інші питання.

Реєстрацію акціонерів (їхніх представників) буде проведено 14 січня 1997 року з 9 до 17 години у Будинку культури ВАТ «АвтоЗАЗ».

Учбово-виробничий центр самовиживання інвалідів «Ромажур», зареєстрований Залізничною держадміністрацією Києва за № 0095-2793-ЛТД від 18 січня 1994 р., ідентифікаційний код 21565580, оголошує про свою ліквідацію.

Претензії приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Загублену печатку УВЦСІ **«Ромажур»** вважати недійсною з 16 листопада 1996 року.

---

16 січня 1997 року о 14-й годині в актовому залі заводу (Малин, вул. Огієнка, 55)

відбудуться установчі збори ВАТ «Малекс».

Реєстрація акціонерів 16 січня 1997 року з 8.00 до 14.00 год.

Порядок денний:

1. Внесення змін до статуту товариства.
2. Обрання керівних органів акціонерного товариства.

Довідки та необхідна інформація про збори за адресою: 260310, Житомирська область, Малин, вул. Огієнка, 55; телефони 5-48-51, 5-38-89.

ВАТ Малинський дослідно-експериментальний завод «Малекс».

Арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, б. Пушкина, 34) возбудил дело № 7Б-4-20 о банкротстве [illegible]вянского РПО **«Сельхоз-[illegible]химия»** Донецкой области (343202, Донецкая обл., Славянск, ст. Машчермет п/о 2, р/с 564401 в Славянском отделении АК АПБ «Украина», МФО 334572).

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Державна податкова інспекція Київського району м. Харкова повідомляє, що Арбітражний суд Харківської області порушив справу № 3027/7-54 про визнання банкрутом ТОВ **«Зодіак ЛТД»** (м. Харків, вул. Мироносицька, 99).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймає арбітражний суд у місячний термін з дня опублікування оголошення за адресою: м. Харків, вул. Сумська, 64.

Арбитражный суд Крыма (Симферополь, ул. К. Маркса, 18) возбудил дело №1289-2 о признании банкротом МП **«Каскадер»**, юридический адрес: Феодосия, ул. Строительная, 13/31; счет 468884 в ПИБ, МФО 324388.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования данного объявления.

Арбитражный суд Одесской области 05.07.96 г. возбудил дело №6/127-Б по заявлению Акционерного коммерческого Агропромбанка «Украина» о признании банкротом открытого акционерного общества **«Единство»**, расположенного по адресу: 270007, Одесса, ул. Куйбышева, 29, р/с 567901 в Приморском отделении АК АПБ «УКРАИНА», МФО 328146.

Кредиторам, а также возможным санаторам направлять заявления с имущественными требованиями в месячный срок с момента публикации по адресу: 270032, Одесса, пр. Шевченко,4, арбитражный суд Одесской области.

Арбитражный суд Харьковской области (310002, г. Харьков, ул. Сумская, 64) возбудил дело № 2783/7-54 о банкротстве частного предприятия фирмы **«Амс»** (г. Харьков, ул. 60-летия СССР, 37, кв. 22), расчетный счет № 200468520 в АБ «Мегабанк ХФ «Инвестбанк», код 21262497.

Арбитражный суд Севастополя (г. Севастополь, пл. Восставших, 6) возбудил дела о банкротстве:

1. Дело № 052/4 на СП «Спортсервис», юр. адрес: 335011, г. Севастополь, ул. Партизанская, 4, р/с 1468815, АБ «Таврика» г. Севастополя, МФО 324377, ОКПО 23010780.
2. Дело № 056/4 на ЧП «Лада-Кворум», юр. адрес: 335055, г. Севастополь, ул. Хрюкина, 8-а-52, р/с 3468942, «Нэвикон» Севастополя, МФО 324656, ОКПО 20722630.
3. Дело № 107/3 на ЧП «Селеста», юр. адрес: 335011, г. Севастополь, пл. Ушакова, 4, ком. 70, р/с 4468311, «Синк-банк» г. Севастополя, МФО 324399, ОКПО 22234744.
4. Дело № 065/4 на ЧП «Крымвинтраст», юр. адрес: 335055, г. Севастополь, пр. Ген. Острякова, 155-28. р/с 468912, «Инко» г. Севастополя, МФО 324474, ОКПО 22233489.
5. Дело № 064/4 на ЧП «АлСиСан», юр. адрес: 335003, г. Севастополь, ул. Пирогова, 2-3, р/с 468701, «Крымбанк» г. Севастополя, МФО 324902, ОКПО 20707322.
6. Дело № 063/4 на ООО «Приоритет», юр. адрес: 335003, г. Севастополь, ул. Толстого, 8-12, р/с 467337, «Аваль» г. Севастополя, МФО 324504, ОКПО 19191540.
7. Дело № 108/3 на ООО «Линос ЛТД», юр. адрес: 335055, г. Севастополь, ул. Ген. Хрюкина, 20-5, р/с 4467499, АБ «Таврика» г. Севастополя, МФО 324377, ОКПО 22237530.
8. Дело № 067/4 на ООО «Воланд-СКС», юр. адрес: 335003, г. Севастополь, ул. И. Голубца, 5-29, р/с 003467024, «Нэвикон» г. Севастополя, МФО 324656, ОКПО 23013086.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в месячный срок со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, бульвар Пушкина, 34) по искам ГНИ г. Ясиноватая возбудил дела о банкротстве:

1. ЧПКП **«Шанс»**, дело № 24-1/4Б от 23.10.96 г. (343870, Ясиноватая, микрорайон Центральный, дом 8, квартира 11, расчетный счет № 01468007 в Ясиноватском отделении АК ПИБ, МФО 334420).
2. ТМО «Современник» дело № 23-1/4Б от 23.10.96 г. (343870, Ясиноватая, ул. Орджоникидзе, 122-а, расчетный счет № 465302 в Ясиноватском отделении АК ПИБ, МФО 334420).

Претензии возможных кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления по адресу: 340105, Донецк, бульвар Пушкина, 34.

У зв'язку з припиненням діяльності АКБ **«Фіатбанк»** та його філій шляхом ліквідації, по всіх питаннях і претензіях по розрахунках звертатися до ліквідаційної комісії за адресою: Хмельницький, вул. Проскурівська, 19, телефон 6-90-47.

До відома громадськості

[illegible] «Енерго-Сервіс» звернулося до НК[illegible]раїни з проханням про видачу ліцензії на здійснення підприємницької діяльності, пов'язаної з постачанням електричної енергії на Київську, Житомирську, Чернівецьку області.

Поштова адерса: 252034, Київ, вул, Рейтарська, 8а. Телефон 221-43-04. Факс 228-82-97.

Арбитражный суд Луганской области (348016, Луганск, пл. Героев ВОВ, д. 3а) возбудил дело № 51/96 от 21.03.96 года о признании банкротом КСП **«Рассвет»**.

Юридический адрес: 349024, Луганская область, Славяносербский район, с. Желтое, р/с 000400502 в Славяносербском отделении банка «Украина», МФО 304137.

Заявления кредиторов и возможных санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Луганской области (348016, Луганск, пл. Героев ВОВ, д. 3-А) возбудил дело № 156/96 от 19.09.96 г. о признании банкротом КСП **«Донецкое»**.

Юридический адрес: 349001, Луганская область, Славяносербский район, с. Трехизбенка, ул. Булавина, 2, р/счет 000400706 в Славяносербском отделении банка «Украина», МФО 304137.

Заявления кредиторов и возможных санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражным судом Донецкой области (340105, г. Донецк, б. Пушкина, 34) возбуждено дело о банкротстве частной фирмы **«Новатор»** (340055, г. Донецк, ул. Артема, дом 76/21, расчетный счет 3468967 в Калининском отделении АК Проминвестбанка г. Донецка, МФО 334453), дело № 11-3-17Б.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

ООО **«Глориум»** прекращает свою деятельность, претензии принимаются в течение месяца после опубликования объявления, код 0522, тел. 234258.

ТОВ **«Фошар»**, м. Стрий, ліквідовано. Оголошення про ліквідацію в газеті «Молода Галичина» № 104 від 10.09.1996 р. дійсне.

Арбітражний суд м. Києва порушив справу про банкрутство:

Товариства з обмеженою відповідальністю **«Інтертекс»** (м. Київ, вул. Закревського,15), р/р 7467689 у «Правекс-Банку», справа № 11/218 від 7.10.96 р.

Товариства з обмеженою відповідальністю «Віталон К 2 К ЛТД» (м. Київ, вул. Милославська, 21), р/р 467454 в першому Київському відділенні АПБ «Україна», справа № 7/206 б від 8.10.1996 р.

Товариства з обмеженою відповідальністю «Р. З. С.» (м. Київ, пр. Маяковського, 32-Г-7), р/р 903467025 у Шевченківському відділенні Київського народного Банку, справа № 6/102 від 20.08.1996 р.

Сообщение о созыве общего собрания акционеров

Внеочередное собрание акционеров ОАО «Укртрансэлектромонтаж», состоявшееся 11-12 ноября 1996 г., сообщает, что его решением назначено общее собрание акционеров на 11 января 1997 г. по адресу:

Фастов, ул. Артема, 1 (помещение бывшего 707-го поезда).

Регистрация акционеров будет производиться с 8-00 до 10-00 часов.

Повестка дня:

1. Отчет о деятельности председателя и правления ОАО «Утэм» за период с января 1994 года по настоящее время (в связи с тем, что с момента образования ОАО «Утэм» не было ни одного собрания).
2. Информация о работе и о злоупотреблениях должностных лиц.
3. Избрание председателя и правления.
4. Утверждение устава.
5. Избрание ревизионной комиссии.
6. Избрание наблюдательной комиссии.
7. О возмещении ущерба виновными лицами.
8. Об исключении из членов ОАО лиц, допускавших злоупотребления.
9. Утверждение решений внеочередного собрания от 11 ноября 1996 г.
10. О порядке распределения квартир в 108-квартирном доме.
11. Другие вопросы.

Державна податкова інспекція Путильського району Чернівецької області (275700, смт Путила, вул. Федьковича, 21, р/р 69120419 у Путильському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 356118) повідомляє, що арбітражний суд Чернівецької області (274000, Чернівці, вул. О. Кобилянської, 14) 23.10.96 р. порушив справу № 5-93-112/б про банкрутство лісообмінного товарного пункту **«Усть-Путила»** (275711, с. Усть-Путила, р/р 609407 у Путильському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 356118).

Вимоги кредиторів та заяви санаторів подавати до арбітражного суду у місячний термін.

Арбітражний суд Києва (Київ, вул. Б. Хмельницького, 44 В) за заявою державної податкової інспекції Дарницького району Києва порушив справу № 48/226 про визнання банкрутом ТОВ **«Валерія»** (юридична адреса: Київ, Харківське шосе, 144 Б) зареєстрованого в Держадміністрації Дарницького району Києва, реєстраційний № 0092-855 ЛТД; розрахунковий рахунок 5467562 в АКПБ «Аваль».

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбітражний суд Києва (Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справу № 5/1266 про визнання банкрутом МП **«Експерт»** (юридична адреса: Київ, вул. Російська, 31), зареєстроване в держадміністрації Дарницького району Києва, реєстраційний № 0092-301МП, розрахунковий рахунок № 468708 в Солом'янському відділенні АБ «Інко».

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбітражний суд Києва (Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) за заявою Державної податкової інспекції Дарницького району Києва порушив справу № 17/301 про визнання банкрутом МНВП **«Фірма Т-73»** (юридична адреса: Київ-93, вул. Поліська, 22), зареєстрованого в держадміністрації Дарницького району Києва, реєстраційний № 0092-270 МП; розрахунковий рахунок 609637 в АБ «Брокбізнесбанк».

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбітражний суд Харківської області порушив справу № 3537/7-01 від 29.08.96 р. про визнання банкрутом багатопрофільного виробничого приватного підприємства агрофірми **«Агротехніка»** (м. Барвінкове Харківської обл., вул. Р. Люксембург, 42. Розрахунковий рахунок 000468425 у Барвінківському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 351049, код ОКПО 22674940).

Претензії кредиторів і пропозиції санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, б. Пушкина, 34) возбудил дело о банкротстве № 21/2-10-б общества с ограниченной ответственностью **«Юлия»**, юридический адрес: 339055, Макеевка Донецкой обл., микрорайон «Октябрьский», д. 14, кв. 239; р/счет № 01467705 в Укрсоцбанке Макеевки, МФО 334174, код ОКПО 13507979.

Претензии кредиторов и возможных санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, «Голос України»

Не розривайте зачароване коло!

Лихом об землю

ЩОБ ВИРВАТИСЯ із зачарованого кола, треба спочатку створити його. А в цій справі ми, як відомо, майстри. Там того й діла — загнути, звести кінці докупи і зв'язати чимось таким, що уособлює завершення циклу. От вам і коло. А вже потім героїчно його розривати —теж наше родове.

Та багаторічні спостереження підказують: розривати зачароване коло — марнувати сили. Коли воно вже є, тоді само трісне. Головне — аби було.

Так ось. Знамення про початок кола було. А я не зрозумів спочатку. Пішов на базар, а там за руки хапають: «Купіть пелюшки! Дешевше, ніж у магазині». Тю, думаю, якісь дивні комерсанти. Хтось, правда, натякнув: людям зарплату видали пелюшками. А я не збагнув знамення, каюсь.

Тим часом не тільки на базарах, а й у підземних переходах, на станціях метро — власне, скрізь —шикувалися люди з ковбасами, з маслом у блискучих обгортках, з молоком у пакетах... Далі — більше. Їду якось повз радіозавод, а через прохідну народ телевізори пре. Дивна якась приватизація, думаю. А то, виявилося, зарплата.

І пішло. Стоїть народ — натуроплату в зарплату намагається перевести.

Знамення було ще. Дивлюсь якось — на базарі унітази вишикувані. І втричі дешевші, аніж у магазинах сантехніки... Хіба ж не знамення того, що справа йде до кола? Та знову я не вловив. Звичайний собі ряд, гадав: пелюшки, ковбаси... Щоправда, поповнювався ряд швидко і в обидва боки. Дебелі чолов'яги, обвішані автошинами, беруть штурмом поїзди північного напрямку — перетворюють в сусідів натуроплату на валюту. На Чернігівщині, кажуть, замість грошей картоплю дають. Там навіть районну газету можна передплатити за картоплю. «Зробити» з неї гроші — то вже турбота газетярів...

Сусіда зайшов — з порога регоче.

— Завтра, — каже, — пообіцяли зарплату видати!

— То ж добре! — кажу.

— Так, натурою ж!!! За три місяці!

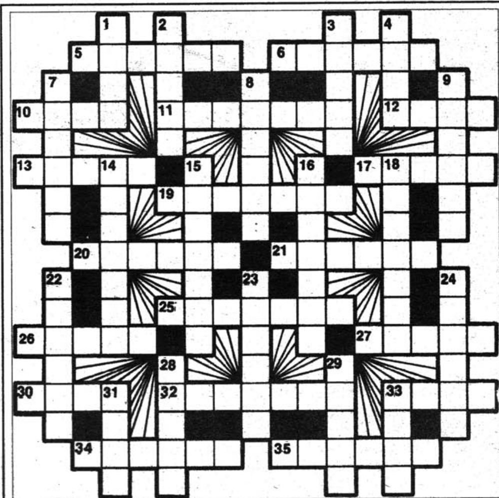
І сміється, аж підозрілі сльози на очах.

І тут я згадав, що працює мій сусіда на заводі гумово-технічних виробів, у делікатному цеху...

Тільки тоді осінило: це ж знамення зачарованого кола! Ви бачите, як отой ряд загинається в коло? Згадаймо, пелюшки, харчі і все інше. Вловлюєте? Це ж наш житейський цикл! В образах. Від народження і до... Не будемо говорити, до чого. Але ж ясно — цикл. Майже готове коло. Не вистачає лише чогось завершального, як ото золотого костиля на БАМі, щоб коло замкнулося... Ні, я не про те, щоб десь видали платню домовинами. Це надто грубо. Щось інтелігентне треба, образне.

І ось воно! Ми, повторюю, в цій справі геніальні. В одному райцентрі на Рівненщині, кажуть, розплатилися надгробними пам'ятниками. Творчо підійшли. З думкою не тільки про сьогоднішнє, а й про вічне.

Отже, зачароване коло готове! Це основне. Все на світі циклічне, ви це добре знаєте. Минає 12 місяців —починається новий рік. Спливають 72 роки —розвалюється імперія... Отож не варто героїчно розривати наше коло. Головне — ми його створили. Тепер воно — за законами циклічності — розвалиться саме. І все буде добре. Гарантую! І вітаю вас!

КРОСВОРД

По горизонталі: 5. Один з найгеніальніших винаходів наших пращурів, за висновками багатьох дослідників. 6. Видатний український театральний режисер. 10. Юний матрос на кораблі. 11. Місто, де народився Ісус Христос. 12. Дворушник, підступна людина. 13. У давньогрецькій міфології річка, що омиває підземне царство. 17. Відома фірма по виробництву фототоварів. 19. Син великого київського князя Володимира. 20. Персонаж роману «Ідіот» Ф. Достоєвського. 21. Неприступний бездушний страж. 25. Знаменита усмішка Остапа Вишні. 26. Священна тварина у наших предків — русів. 27. Штат у США. 30. Посланець молодого до батьків нареченої. 32. Країна, за Р. Домановичем, у якій так щедро всіх нагороджували, що ордени й медалі тут возили перед собою на візочках. 33. Український поет, замордований у концтаборах. 34. Місто під Києвом. 35. Композитор, автор пісні «Ой летіли дикі гуси».

По вертикалі: 1. У грецькій міфології дружина Геліоса. 2. Автор поеми «Атта Тролль». 3. Містечко, під яким загинули київські студенти, захищаючи Київ від посланої Леніним армади Муравйова. 4. Давня цивілізація в Південній Америці. 7. Видатний український співак. 8. Отаманша, яка боролася проти більшовиків. 9. Персонаж драми І. Франка «Украдене щастя». 14. Автор книги «Шлях аріїв». 15. Давньогрецький учений, винахідник метальних машин. 16. Український рід козацьких старшин і меценатів. 18. Знаменитий кобзар. 22. Квітка. 23. Автор знаменитої картини «Даная». 24. Славний ватаг опришків. 28. Козак, який урятував Марусю Чурай від страти. 29. Глібовський пес, котрий гавкав невпопад і йому перепадало за те від пана. 31. Мрія кожного властолюбця. 33. Риба, яка обороняється електричним струмом.

Відповіді до кросворда, надрукованого 21 листопада

По горизонталі: 2. Єлісавета. 7. Апогей. 8. Кір. 9. Яремча. 10. «Татра». 11. Пласт. 13. Скрап. 17. Реостат. 18. Боровик. 19. Трахтемирів. 22. Владика. 23. Андорра. 24. Ярема. 26. Канни. 29. Рубль. 30. Дуліби. 31. Іон. 32. «Іванна». 33. Андалузія.

По вертикалі: 1. Апостроф. 2. Єлена. 3. Сокіл. 4. Вірус. 5. Адрес. 6. Комарова. 10. Теребовля. 12. Агамемнон. 14. Пектораль. 15. Паланка. 16. Добриня. 20. Палеоліт. 21. Грабянка. 25. Амбра. 27. Афіша. 28. Нанду. 29. Рівня.

Календар

ГРУДЕНЬ: під знаком першого дня

Зауважмо і запам'ятаймо: всі грудневі свята і пам'ятні дати очолює перше грудня — день, коли Україна в єдиному пориві видихнула: «Незалежність!»

1 — 5 років тому народ України на референдумі підтвердив Акт проголошення незалежності держави.

3 — 400 років від дня народження Ніколо Аматі —видатного італійського майстра скрипок.

4 — Свято Введення у храм Пресвятої Богородиці (третя Пречиста).

5 — 65 років від дня народження Григора Тютюнника (1931—1980).

6 — День Збройних сил України.

— 125 років від дня народження Миколи Вороного —українського поета, театрознавця, перекладача.

8 — 120 років від дня народження Марії Свободівни — української актриси і письменниці.

10 — 100 років від дня смерті А. Нобеля — шведського інженера, хіміка і підприємця (засновника Нобелівської премії).

13 — 140 років від дня народження Миколи Садовського (Тобілевича) — українського актора, режисера, письменника.

15 — День енергетика.

16 — 100 років від дня народження Варвари Чередниченко — української письменниці.

17 — день Святої великомучениці Варвари.

19 — Свято зимового Миколая.

20 — День міліції.

— 380 років тому (1616) у Києво-Печерській друкарні вийшла перша датована книга.

22 — Ганни, або «родини Сонця».

25 — 75 років від дня смерті Володимира Короленка —російського та українського письменника, публіциста.

28 — 130 років від дня народження Дмитра Заболотного — українського мікробіолога, одного з засновників вітчизняної епідеміології.

31 — 400 років від дня народження Петра Могили —видатного просвітителя, політичного й церковного діяча України, митрополита Київського і Галицького.

Богдан БЕРЕКЕТА, «Голос України»

ЗНИЩИТИ НА МІСЦІ

Такий наказ одержали сапери, які прибули з Дрогобича на тривожний сигнал з Луцька. Тут в одному з густонаселених мікрорайонів будівельники виявили стару бомбу. Це була 250-кілограмова авіабомба завдовжки 160 сантиметрів. Пролежала вона у волинській землі з часів другої світової війни. Транспортувати її було небезпечно. Тому вирішили знищити смертоносну знахідку на місці. Операція пройшла успішно.

Луцьк.

Перевірте прикмету

- На Покрову (14 жовтня) було ясно, навіть сонячно. Такою, кажуть у народі, має бути й осінь. І це, власне, справдилося.

Перевірте інші прикмети.

- Яким буде перший день грудня, такій бути й зимі.
- Якщо сніг випаде до Введення — він розтане, а коли після Введення — то ляже зима.
- Скільки на Введення води, стільки на Юрія трави.
- Якщо на Введення мороз — усі свята будуть морозними, тепло — і свята будуть теплими.
- Якщо до 13 грудня (Парамона) сніг не випаде, зима буде теплою, якщо сніг уже лежатиме — сніжна й холодна.

Олексій КАВУН, «Голос України»

Гарбуз не для сватів

Взагалі-то житомирець Леонард Михайловський не звик позувати. Упевненіше почувається, коли сам фотографує. Леонард Васильович — справжній фотохудожник. Якби перелічити всі книги, де публікували його знімки, список вийшов би надто довгий.

А цього разу позувати було геть непросто ще й тому, що заодно демонстрував можливості... важкоатлета. Спробуйте самі потримати перед об'єктивом фотокамери гарбуз вагою 60 кілограмів.

Леонард Васильович запевняє, що для «Атланта» — то ще не рекорд, бо цей сорт дуже врожайний і видає з гектара щонайменше по 250 тонн. Наступного року господар таки збирається поставити рекорд: виростити гарбузика вагою понад 120 кілограмів...

Можна вірити, що це справдиться, адже Леонард Михайловський — кандидат біологічних наук, доцент Державної агроекологічної академії України. А про гарбузи може цілу лекцію прочитати. І про те, що в кращих сортах каротину удвічі більше, ніж у моркві, а вміст цукру може сягати 18 відсотків, і про те, що містить гарбуз цілу колекцію вкрай потрібних для організму мікро- й макроелементів (особливо калій) та вітамінів. Пектинові речовини цінні тим, що допомагають вивести з нашого організму всіляку

«хімію». Страви з гарбуза зменшують рівень холестерину, корисні вони хворим на гіпертонію, поліпшують обмін речовин.

Фото Сергія ГЛАБЧУКА.

Житомир.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 228657.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311225.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.